

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ACADEMIC LEADERSHIP FACTOR OF SCHOOL DIRECTOR, TEACHER QUALITY
FACTOR, AND STUDENT CHARACTERISTICS FACTOR AFFECTING STUDENT
QUALITY IN THE ERA OF THAILAND 4.0 OF SCHOOLS UNDER
SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

วิสูตร เดชเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2565

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ACADEMIC LEADERSHIP FACTOR OF SCHOOL DIRECTOR, TEACHER QUALITY
FACTOR, AND STUDENT CHARACTERISTICS FACTOR AFFECTING STUDENT
QUALITY IN THE ERA OF THAILAND 4.0 OF SCHOOLS UNDER
SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Administration)

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน

ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ของ

วิสูตร เดชเมือง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศร ภูติอริยวัฒน์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภณ)

..... กรรมการ

(เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
ผู้วิจัย	วิสูตร เดชเมือง
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 2) ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการการถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมา คือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้ และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ปัจจัยคุณภาพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ และการมุ่งมั่นพัฒนา ปัจจัยลักษณะผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน 3) ปัจจัยคุณภาพครู มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถัดมาปัจจัยลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.50$) 4) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 38 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร, ปัจจัยคุณภาพครู, ปัจจัยลักษณะผู้เรียน, คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

Title	ACADEMIC LEADERSHIP FACTOR OF SCHOOL DIRECTOR, TEACHER QUALITY FACTOR, AND STUDENT CHARACTERISTICS FACTOR AFFECTING STUDENT QUALITY IN THE ERA OF THAILAND 4.0 OF SCHOOLS UNDER SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
Author	WISOOT DETMEUNG
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Asst. Pro. Dr. Jantararat Phutiar

The purposes of this research are as follows: (1) to study the quality level of learners in the 4.0 era of educational institutions under the Samut Prakan Secondary Education Service Area Office; (2) to study the level of academic leadership factors of administrators; (3) to study the relationship between academic leadership factors of administrators and teacher quality; (4) to study the factors of the academic leadership of executives, teacher quality and learner characteristics and quality in the 4.0 era of educational establishments under the Samut Prakan Secondary Education Service Area Office. The sample consisted of 335 teachers in educational institutions in the Samut Prakan Secondary Education Service Area Office. The instrument used for data collection was a five-point questionnaire and a reliability value of 0.94. The statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, the Pearson correlation coefficient and multiple regression analysis-enter method. The results were as follows: (1) student quality was at a high level and each aspect was at a high level. The side with the highest average is an active citizen, following innovative co-creators and learners. The lowest average value was achievement; (2) the levels of academic leadership factors among school directors were at a high level. The highest average value was managing instructional and programs promoting school climate and the lowest average value was framing school goals. The levels of teacher quality were at a high level. The highest average value was strategies for learning management, followed by personality, morality, ethics, and commitment to development. The level of student characteristics was at a high level. The highest average value was achievement motivation, followed by student attitudes; (3) the teacher quality factor correlated with the quality of learners at a high level ($r = 0.56$), and statistically significant at a level of .05. The student characteristics factor correlated with the quality of learners in the 4.0 era at a high level ($r = 0.51$), statistically significant at a level of .05 and the academic leadership factors were correlated with the quality of learners at a high level ($r = 0.50$) at a statistically significant level of .05; (4) academic leadership factors of school directors, teacher quality factors and student characteristics factors could jointly predict student quality in the era of Thailand 4.0 of schools under Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office at 38% and at a statistically significant at a level of .05.

Keyword : Academic leadership factors, School directors, Teacher quality factor, Student characteristic factors, Quality of learners, Samut Prakan Secondary Education Service Area Office

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถช่วยเหลือ เอาใจใส่อย่างดี
ดูแล ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และติดตามความก้าวหน้าของงาน
อย่างต่อเนื่องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ ที่กรุณาเป็นประธาน
คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงปริญญาานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนภาดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล อาจารย์ ดร.สมบุญ ณ บูรศิริรักษ์ ที่กรุณาเป็น
กรรมการพิจารณาเค้าโครงปริญญาานิพนธ์ให้ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการ
สอบปากเปล่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ และอาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์
ทรงบัณฑิตย์ คณะกรรมการที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ให้ผู้วิจัย พร้อมทั้ง
ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือทั้ง 5 ท่าน ขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ ดร.สมบุญ ณ
บูรศิริรักษ์ นางสาวเพชรณภักดิ์ นามแสงผา และนางปิยะรัตน์ พลอยเจริญ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
ราชวินิตบางแก้วและครูชำนาญการพิเศษสำหรับการช่วยเหลือดำเนินการให้คำแนะนำต่าง ๆ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่ออภิวิช เดชเมือง และคุณแม่สุจิตรา เดชเมือง และ
ครอบครัวที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

วิสูตร เดชเมือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	19
1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	20
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0	24
2.1 ความหมายของประเทศไทย 4.0	24
2.2 ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0	24
3. แนวคิด เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	26
3.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน	26
3.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	27

3.3 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0.....	29
3.4 องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0.....	31
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน.....	33
4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	46
4.2 คุณภาพครู.....	54
4.3 ลักษณะของผู้เรียน.....	64
5. ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	67
5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	67
5.2 คุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	68
5.3 คุณลักษณะผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	70
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	71
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	78
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ	89
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	91
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ	95
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ	99
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	102
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ...	107
ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และ ปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	108
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
จุดมุ่งหมายการวิจัย	111
สมมติฐานการวิจัย	111
ขอบเขตของการวิจัย	112
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113
การเก็บรวบรวมข้อมูล	113
การวิเคราะห์ข้อมูล	114
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผล	116

ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ	137
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย(IOC).....	139
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	143
ภาคผนวก ง หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย	152
ประวัติผู้เขียน.....	158

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ข้อมูลโรงเรียนปีการศึกษา 2564.....	22
ตาราง 2 พัฒนาการผลการทดสอบระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สมุทรปราการ)	22
ตาราง 3 แสดงพัฒนาการผลการทดสอบระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สมุทรปราการ).....	23
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	44
ตาราง 5 แสดงกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนตามแนวคิดของยูเนสโก .	64
ตาราง 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน	82
ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน.....	90
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335)	91
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	92
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)	93
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)	94

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335).....	95
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	96
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	97
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	98
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335) .	99
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335).....	100
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	100
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านเจตคติต่อการเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	101
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335).....	102
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335).....	103

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านผู้เรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นราย
ข้อ (n=335)..... 104

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยรวม
และจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)..... 105

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยรวมและ
จำแนกเป็นรายข้อ (n=335) 106

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู
และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ..... 107

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 108

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิวัฒนาการของการศึกษาไทย การศึกษา 1.0 - 4.0 การศึกษา 1.0 คือ การจัดการเรียนการสอนโดยที่การสอนแบบครูเป็นผู้ให้นักเรียนเป็นผู้รับเน้นการท่องจำตำราและทำแบบฝึกหัดตามตำรา ไม่ได้เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนการศึกษา 2.0 คือ การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะตนและปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตวิญญาณแห่งการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ครูคือผู้สนับสนุน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน การศึกษา 3.0 คือ การจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ครุมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน การศึกษา 4.0 คือ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นเครื่องกระตุ้นการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ (วณิชัย มูลศิลป์, 2564)

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ ในการจัดการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และจัดทำมาตรฐานการศึกษาที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อคุณภาพที่ดีกว่าสำหรับผู้เรียน ทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานสำหรับผู้เรียน ในระหว่างหลักสูตรเพื่อสร้างคุณภาพให้กับผู้เรียน หลังจากสำเร็จการศึกษาซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนกำกับติดตาม ประเมินและพัฒนาคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มีระบบการบริหารจัดการทั้งด้านผู้ดำเนินการสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากร หลักสูตรในการเรียนการสอน สื่อในการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยี สิ่งสนับสนุนในการศึกษาและการประเมินที่มีระบบขั้นตอนในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ตามแต่ละระดับการศึกษาและผลลัพธ์สะสมที่ครอบคลุมระดับและประเภทการศึกษาที่

ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้สถาบันผลิตและพัฒนาครูในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพจะต้องมีบทบาทในการเตรียมความพร้อม (สุมาลี ศรีพุทธรินทร์, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้จัดทำมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่เน้นเพื่อเป็น ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งมีมิติคุณภาพผู้เรียน สพฐ. ได้ปรับ หลักสูตรเป็นแผนแม่บททำให้ผู้เรียนมีมาตรฐานตามเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงสร้างความเข้าใจ กับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มจากห้องเรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนต้องเข้มแข็ง แผนกิจกรรมในโรงเรียน สอดคล้อง บริบท สภาพของโรงเรียน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ การวิจัย พัฒนาสื่อสาร การสร้างความเข้าใจ มีความต่อเนื่องในการทำงาน เพื่อนำไปสู่การสร้างคุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

จากสาระสำคัญที่กล่าวมากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านวิชาการนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันโดยกำหนด ตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ได้แก่ ร้อยละของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับพัฒนาการทาง ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน ร้อยละของผู้เรียนที่ อ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นและมีนิสัยรักการอ่านร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่า ร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้นการประกันคุณภาพผู้เรียนจึงเป็น ภารกิจที่จะสะท้อนให้เห็นถึงผลที่ตอบสนองของตัวชี้วัดด้านผู้เรียนตามนโยบายการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนดังกล่าวเพื่อให้ทราบถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) โดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ซึ่งภารกิจดังกล่าวถือเป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) จัดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะ

ตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ก้าวสู่การไปเป็นไทยแลนด์ 4.0 สอดคล้องกับแนวทางการจัดทำมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถตามหลักสูตร และ 2) พัฒนานักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และ 3) มีนโยบายเน้นย้ำเรียนรู้เหมือนกันลดความเหลื่อมล้ำและรับรองการเข้าถึงบริการการศึกษาที่เป็นสากลและเท่าเทียมกันสำหรับผู้เรียนทุกคน นักเรียนยังต้องมีทักษะชีวิต การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดมั่นในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทท้องถิ่น เราต้องการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามข้อกำหนดของเรา นักประดิษฐ์ที่เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะที่ตระหนักถึงการเป็นคนไทยและเป็นพลเมืองโลก อาสาสมัครทำงานและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศที่มีอุดมการณ์(รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2563, น. 23)

จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการเป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการศึกษาให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 25 แห่ง จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ปีการศึกษา 2563 พบว่าผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ค่าเฉลี่ยรวม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ลดลงร้อยละ 8.73 ประกอบด้วย ภาษาไทยลดลงร้อยละ 11.85 สังคมศึกษาเพิ่มร้อยละ 1.76 ภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 9.79 คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 21.53 และวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 4.61 (รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2563, น. 23) ขณะเดียวกันในสังคมปัจจุบันปัญหาการขาดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของคนไทยได้ส่งผลกระทบไปถึงสังคมการทำงาน โดยที่ผู้เรียนขาดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพตนเอง ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และไม่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งผู้เรียนขาดจิตอาสาให้ความสำคัญการทำงานเดี๋ยวมกกว่าการมีส่วนร่วม ซึ่งเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาออกมาแล้วก็มักจะคิดว่าตนเองมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มากเพียงพอต่อการทำอาชีพและดำรงชีวิตซึ่งในความเป็นจริงเราอยู่ในโลกที่ไม่เคยหยุดหมุนแม้แต่บัดนี้และเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นตลอดเสียวินาที (พิมพ์ศิวา ทนุผล,

พินิตา ถาปะนะ, 2565) ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวซึ่งถือเป็นปัญหาระดับคุณภาพผู้เรียนในประเด็นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับการอ่าน สมรรถนะทางภาษาการคำนวณ ทักษะการเรียนรู้ ความสามารถของผู้เรียนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การรู้คิด สร้างสรรค์ภาษาอังกฤษ การสื่อสาร ความสามารถแยกแยะผิดถูก มีจิตประชาธิปไตยมีสำนึกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและพลเมืองอาเซียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้ความสำคัญมากและนำไปสู่การจัดทำมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่เน้นเพื่อเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งมีมิติคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มจากห้องเรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนต้องเข้มแข็ง แผนกิจกรรมในโรงเรียน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

เมื่อพิจารณาทางด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะ และทักษะชีวิต ก็ปรากฏว่าพฤติกรรมของผู้เรียน ส่วนหนึ่งยังไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้ชีวิตแบบไร้จุดหมาย บางส่วนติดเกมขาดการเรียนรู้ ไม่ศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ให้ก้าวทันยุคเทคโนโลยีดิจิทัลเสมือนว่าไม่เป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลาส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและผู้เรียนส่วนใหญ่ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดแบบสร้างสรรค์ การบูรณาการเมื่อครูสอนวิธีการคำนวณผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ ส่วนใหญ่ทำตามที่ครูชี้แนะอยู่เสมอจึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดและดำเนินงานด้วยตนเองรวมทั้งไม่สามารถออกแบบนวัตกรรมสิ่งใหม่ๆ ได้ อีกทั้งผู้เรียนในยุคปัจจุบันเสพสื่อทางโลกออนไลน์เป็นส่วนมากแต่ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้หลงเชื่อในข่าวสารทางโลกออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ขาดการรู้ถูกผิด อยู่ในโลกสังคมออนไลน์ขาดทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2564) อยู่ในโลกส่วนตัวสูง ไม่มีจิตอาสา ขาดความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (มลิวัลย์ จันทวรรณชาติ, สาทิต แดงออน, ปิยะรัตน์ พลอยเจริญ, 2565 : สัมภาษณ์)

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนเปรียบเสมือนผู้บังคับบัญชาที่ขับเคลื่อนโรงเรียนไปข้างหน้าและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำที่ชาญฉลาดที่ทำให้ครูตระหนักถึงการจัดการ ด้วยความช่วยเหลือของครู ผู้บริหารโรงเรียนสามารถมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน เจ้าหน้าที่แนะนำให้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงสำหรับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในโรงเรียนเข้าใจและเข้าใจ

คุณต้องมีบทบาทสร้างสรรค์ที่คุณสามารถเล่นได้ การพัฒนาวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้(ขวัญใจ ชุณหานาย, 2553, หน้า 7) สอดคล้องกับ (Hallinger, 2010b, pp. 61-62) ทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าโรงเรียนที่ดีจำเป็นต้องมี “ผู้นำทางวิชาการ” หลายคน แนวคิดดังกล่าวของ Hallinger ค่อนข้างที่จะสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาเพียงคนเดียวไม่อาจจะแบกรับภาระงานวิชาการเพียงคนเดียวได้ ซึ่ง Hallinger and Wang (2015) องค์กรประกอบที่แนะนำของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนหรือความเป็นผู้นำทางวิชาการในสามองค์ประกอบ 1) ภารกิจของโรงเรียน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) การจัดการการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้การนิเทศและการปรับหลักสูตร การประเมินและติดตามความคืบหน้าของนักเรียน เพื่อปรับปรุงบรรยากาศการเรียนของโรงเรียน ด้านการดูแลครูและนักเรียนในแรงจูงใจของครู การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบำรุงรักษาและปรับปรุงมาตรฐานวิชาการ การจัดหาสิ่งของเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ Lambert (2002) อธิบายว่าสามารถทำกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียนได้อย่างไร จำเป็นที่ทุกคนในโรงเรียนต้องแบ่งปันความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำของผู้ดูแลระบบมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน และในการชี้แนะ กำกับดูแล และติดตามการศึกษาของครู ความเป็นผู้นำจะต้องแสดงให้เห็นเพื่อผลกำไรและการเปลี่ยนแปลง แก้ปัญหาผลการเรียนตกต่ำและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณภาพของครูยังคงมีความสำคัญมาก เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปรับปรุงคุณภาพนักเรียนและจำเป็นต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007 ; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) ดังนั้นคุณภาพของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่มีผลกระทบมากที่สุดต่อระบบการเรียนรู้ของนักเรียน จากการทดสอบระหว่างประเทศของประเทศที่มีผลการเรียนสูง ในขณะเดียวกันประเทศที่มีประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับพื้นฐานจะมีความมั่นคงทางประชาธิปไตย การเมือง และสังคมมากกว่า (Hanushek และ Rivkin, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) อธิบายถึงปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน คือ ครู ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ คุณภาพของครูเองและคุณภาพการดักกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดการประเมินผลของครู ครูที่ดีต้องมีความรักความศรัทธาในอาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดีและสิ่งสำคัญ

ที่สุด คือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับ ประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ อรรถญา ชนะเพียร (2559) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลรวมต่อคุณภาพผู้เรียน อีกทั้ง ร่างมาตรฐาน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการของรัฐแอลเบอर्टา ประเทศแคนาดา (2016) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครู 2) มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง 4) การจัดบรรยากาศ ทางการเรียนรู้ 5) ประยุกต์ความรู้พื้นฐานสู่บริบทสังคม 6) ยึดมั่นในกรอบกฎหมายและนโยบาย สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณภาพครูของรัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Colorado Department of Education (2016) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน 2) ให้ความสำคัญและความเคารพในสภาพแวดล้อม ของการเรียนรู้สังคมที่หลากหลาย 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอนและจัดสภาพแวดล้อมที่ อำนวยต่อการเรียนรู้ 4) นำผลการประเมินผู้เรียนและตนเองมาพัฒนาการปฏิบัติตน 5) มีความ รับผิดชอบต่อการพัฒนาการของผู้เรียน 6) มีภาวะผู้นำ

จากปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สหุทธิปรการ เพื่อตอบสนองแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหุทธิปรการ

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหุทธิปรการ
2. ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และ ปัจจัยลักษณะผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสหุทธิปรการ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

4. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือกลุ่มงานต่างๆ ดังนี้

1. สามารถเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำสารสนเทศจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพดีขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการสามารถนำผลของการวิจัยมาพัฒนาโดยวางแผนการดำเนินงานและสร้างกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2,590 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 335 คน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย
  - 1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
  - 1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน
  - 1.3 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ
2. ปัจจัยคุณภาพครู ประกอบด้วย
  - 2.1 คุณธรรมและจรรยาบรรณ
  - 2.2 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้
  - 2.3 การมุ่งมั่นพัฒนา
  - 2.4 บุคลิกภาพ
3. ปัจจัยลักษณะผู้เรียน ประกอบด้วย
  - 3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 3.2 เจตคติต่อการเรียน

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ผู้เรียนรู้
3. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม
4. พลเมืองที่เข้มแข็ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อดำเนินการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง สาเหตุสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในสถาบันการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยด้านคุณภาพของครู ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักเรียน

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในกำหนดขอบเขตงานของโรงเรียนโดยตั้งเป้าหมายของโรงเรียนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการมีส่วนร่วมในทีมของโรงเรียน และสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนด้วยการแลกเปลี่ยนข้อความ ความรู้สึก หรือทัศนคติเกี่ยวกับเป้าหมายของโรงเรียน

1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการสอนของครู ประสานงานการเรียนการสอนของนักเรียนในการดูแลและประเมินผลการสอนตามเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีการประสานงานที่มีคุณภาพ การใช้รายวิชาและการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ความก้าวหน้าและการวางแผนพัฒนาผู้เรียน

1.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการควบคุมเวลาในการสอนในกิจกรรมการสอนของครู กำกับดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อกระตุ้นให้ครูส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและความถนัด

2. ปัจจัยคุณภาพครู หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของครู ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 คุณธรรมและจรรยาบรรณ หมายถึง คุณสมบัติที่ดีของครูที่เกี่ยวข้องพันระหว่างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณได้ว่า คุณธรรมเป็นหลักเกณฑ์ฝ่ายดีที่เป็นสำนึกที่เกิดขึ้นในจิตใจมนุษย์ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนแล้ว ส่วนจริยธรรมเป็นกฎของการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ที่ควรเป็นที่ยอมรับ ส่วนจรรยาบรรณนั้นเป็นข้อกติกาเพื่อกำหนดให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มต้องประพฤติในสภาวะการณ์ต่างๆ

2.2 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของครูถึงความสามารถความชำนาญในการนำวิธีสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือมีความหมายในแนวกว้างว่าเป็นความสามารถความชำนาญที่นำเอาวิธีสอนสื่อการสอนเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามาช่วยสอนเพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงในระยะเวลารวดเร็วทักษะการสอนที่ใช้ในการสอนมีมากมายหลายทักษะ เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนการอธิบายการสร้างความสนใจการใช้สื่อการสอนการใช้กระดานดำการเสริมแรงและการสรุปบทเรียน ฯลฯ เป็นต้น

2.3 การมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง คุณลักษณะครูที่มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตนเอง ไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่องและการสนับสนุนช่วยเหลือครูคนอื่นให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพด้วย

2.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของครูทั้งลักษณะภายนอก และลักษณะภายใน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ บางอย่างก็แสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้ได้ บางอย่างก็ไม่แสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้ บุคลิกภาพมีส่วนอย่างสำคัญต่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

3. ปัจจัยลักษณะผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะเกี่ยวกับปัจจัยส่วนตัวของผู้เรียน แต่ละบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในโรงเรียนหรือกิจกรรมสำหรับเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ นั้นมีความทะเยอทะยานโดยเน้นที่เป้าหมาย มีเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความอดทน

3.2 เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนกับบางสิ่งบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สถานการณ์ หรือวัตถุ เมื่อนักเรียนเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกนั้น อาจเป็นบวกหรือลบก็ได้

คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษาซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ให้กับประเทศตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จ ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการสอนและการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ และทักษะ นอกจากนี้เรายังจัดหมวดหมู่ผลการเรียนรู้ตามลักษณะของเป้าหมายการศึกษาที่แตกต่างกัน

2. ผู้เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงผู้เรียนมีความเพียรใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันโลกดิจิทัลและโลกในอนาคตและมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้

3. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงผู้เรียนมีทักษะทางปัญญา ความฉลาดทางดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี

4. พลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงผู้เรียนมีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาครอบคลุมในจังหวัดสมุทรปราการมีสถานศึกษาในการดูแล 25 แห่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 และรายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สมุทรปราการ) พ.ศ. 2563 ซึ่งพันธกิจหลักมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

คุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของ สหชัย วันทอง (2553) ให้ความหมาย คุณภาพนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผ่านการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) และการรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และวิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559 : 16) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ อุดมสิน คันธภูมิ (2558 : 93) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กัญนิภา พราหมณ์พิทักษ์ (2554) ได้เสนอแนวคิด การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 2 แนวทาง โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นพร้อมทั้งผลักดันส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เต็มศักยภาพของผู้เรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ประกาศมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ข้อ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้อธิบายองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนควรมีลักษณะ 3 ด้าน 1) ผู้เรียนคือคนที่ขยันเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทันโลกดิจิทัลและโลกอนาคต และมีความสามารถที่เกิดจากความรู้ความสามารถ ที่สวยงามและผู้เรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ มีทักษะชีวิตในการสร้างงานหรือสามารถสร้างอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง ส่งผลให้ชีวิตมีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเองและสังคม 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม(Co-creator Innovation) คือ บุคคลที่มีทักษะทางปัญญา ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะสร้างสรรค์ของปัญญาดิจิทัล ทักษะข้ามวัฒนธรรม ความสามารถในการบูรณาการข้ามสาขาวิชาและลักษณะของผู้ประกอบการที่มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนา นวัตกรรมเทคโนโลยี สังคมเพิ่มโอกาสและค่านิยมให้กับตนเองและสังคม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง; และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง ได้แก่ รักชาติ รักท้องถิ่น มีความรู้และมีสติ เป็นพลเมืองของประเทศไทยและโลก มีความอาสาสมัครด้วยใจ อุดมการณ์ และความมุ่งมั่นในการพัฒนา ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศตามหลักประชาธิปไตย ความยุติธรรม และความเท่าเทียมกันในการบริหารจัดการ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมไทยคมและสังคมนานาชาติ จากนั้นผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดของ สหชัย วันทอง (2553), วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559 : 16), อุดมสิน คันธภูมิ (2558 : 93), กัญญา พรหมณพิทักษ์ (2554), กระทรวงศึกษาธิการ (2561) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) สามารถสรุปองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ได้ 4 ด้านคือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผู้เรียนรู้ 3) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) พลเมืองที่เข้มแข็ง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจากแนวคิดของนักวิชาการซึ่งอธิบายไว้ว่าคุณภาพของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดและสำคัญที่สุดในการปรับปรุงคุณภาพนักเรียนและจำเป็นต่อคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey , 2007 ; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในระดับโรงเรียนที่มีผลกระทบมากที่สุดต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การวิจัยระหว่างประเทศแสดงให้เห็นว่าประเทศที่มีประสิทธิภาพสูงมักจะมีอัตราการศึกษาต่อทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ในขณะเดียวกัน ประเทศที่มีประชากรจำนวนมากและการศึกษาที่มีคุณภาพดีมีแนวโน้มที่จะมีเสถียรภาพมากขึ้นในระบอบประชาธิปไตย การเมือง และสังคม (Hanushek และ Rivkin, 2010) และงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน (2557), ศุภกฤต ดิษฐสุวรรณ (2559), สหประชาชาติที่มีหน้าที่ส่งเสริมและปกป้อง

คุ้มครองสิทธิของเด็กทั่วโลก (UNICEF,2005), สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553), วัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556), สำนักงานสภาการศึกษา (2553), นฤมล เจริญพรสกุล (2559), อรัญญา ชนะเพ็ญ (2559), วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561), ปภาวรินทร์ สมจิต (2564), กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม (2562), ชัยมงคล บุญชัย (2564), วราพรรณ พิงตาแสง (2555), บพิตร อิศระ (2550), การเย่ และ บริกซ์ (2550), พัทธสุดา กัลป์ยานุฒิ (2558) ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ด้านคุณภาพครู และ3) ด้านลักษณะผู้เรียน

องค์ประกอบภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของ Hallinger and Wang (2015) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 3 ประการ ดังนี้ 1) ภารกิจของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย การกำกับดูแลและประสานงานการประเมินในด้านการใช้หลักสูตรและการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 3) เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมเวลาสอน การดูแลครูและนักเรียนเพื่อจูงใจครู ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานวิชาการและการจัดการรายการเพื่อส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดข้างต้นมารวมไว้ในขอบเขตการวิจัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบคุณภาพครู

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของ Colorado Department of Education (2016) ได้เสนอมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน 2) ให้ความสำคัญและเคารพในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้สังคมที่หลากหลาย 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอนและจัดสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ 4) นำผลการประเมินผู้เรียนและตนเองมาพัฒนาการปฏิบัติตน 5) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการของผู้เรียน 6) มีภาวะผู้นำกระทรวงศึกษาธิการของรัฐแอลเบอर्टา ประเทศแคนาดา (2016) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครู 2) มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง 4) การจัดบรรยากาศทางการเรียนรู้ 5) ประยุกต์ความรู้พื้นฐานสู่บริบทสังคม 6) ยึดมั่นในกรอบกฎหมายและนโยบาย ธนาคารโลก (World bank) ได้ กำหนดเป้าหมายคุณภาพครูไว้ 8 ประการดังนี้ 1) ความต้องการในการผลิตและปริมาณครูที่มีในสายวิชาชีพครู 2) การเตรียมความพร้อมสำหรับครูก่อนประจำการ 3) การสรรหาและการจ้างงาน 4) ปริมาณงานของครูและความเป็นอิสระในการทำงาน 5) การพัฒนาวิชาชีพ 6) ค่าตอบแทน: เงินเดือนและผลประโยชน์ 7) กฎของการเกษียณอายุ และผลประโยชน์

8) การตรวจสอบและการประเมินผลด้านคุณภาพของครู 9) ตัวแทนครู และการออกเสียงเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ 10) ภาวะผู้นำในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Zendejas (2013), ปราณี จันทราชัย (2550), จีรนนท์ พันธุ์ฉลาด(2552), สุเทพ ธรรมตระกูล (2555), เพชรรัตน์ สายนำพามีลาภ (2556), สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ(2560), พิณสุดา สิริธวัชสร (2557) และเพียว ยินดีสุข (2558) จากแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูและการสังเคราะห์ลักษณะคุณภาพครูที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นคุณภาพครูได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) คุณธรรมและจรรยาบรรณ 2) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ 3) การมุ่งมั่นพัฒนา และ 4) บุคลิกภาพ

องค์ประกอบลักษณะผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ต้องมีองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่จะเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของผู้เรียนในอนาคตสอดคล้องกับ UNESCO (2005) ได้อธิบายถึงคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของยูเนสโกซึ่งพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน โดย ลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย นักเรียนมีสุขภาพที่ดี ภาวะโภชนาการสมบูรณ์ มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียน, Good (1973), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554, น.4) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผู้เรียนไว้ในแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียนที่คาดหวังไว้คือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ทักษะ และมีความสุข ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบดังนี้ ปัจจัยลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเจตคติที่ดีและมุ่งมั่นในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากแนวคิดและเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้จัดปัจจัยที่มีความหมาย คล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่า มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) เจตคติต่อการเรียน

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้เสนอแนวคิดซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการตลอดจนการกำกับ ดูแลนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561) ได้เสนอแนวคิดปัจจัยในพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ตลอดจนคุณลักษณะและความสามารถของครู และ ปภาวรินทร์ สมจิต (2564) ได้เสนอแนวคิด ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญประกอบด้วยด้านการแสดงออกถึง บุคลิกภาพที่ดี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านประสบการณ์ที่ดี ซึ่งปัจจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสบการณ์ที่ดีด้านความรู้ด้านทักษะและ ด้านความรู้ความสามารถส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อัจฉรา นิยมภา (2561) ได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง เป้าหมายและภารกิจที่เรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิสัยทัศน์ที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน หลักสูตรและการจัดการศึกษา การเติบโตของนักเรียน การเติบโตของครู สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการส่งเสริมวัฒนธรรม ความเข้าใจ การตระหนักรู้ ความสามัคคี การสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้ บรรลุคุณภาพในการสอนและการเรียนรู้ โดยส่งอิทธิพลและส่งเสริมคุณภาพของบุคลากรและ ผู้เรียนในสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ มีข้อค้นพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ กรรภัทร์ จุ้ยยิ้ม (2562) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของ วิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และวราพรณ์ พิงตาแสง (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู การจัดหลักสูตร และการเป็นผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร กฤษณา วิเชียรวารี (2561) ได้อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามี ความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับสูงที่สุดในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดการด้านการ เรียนการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน รองลงมา ระดับมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการของโรงเรียน

ปัจจัยคุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง Gerritsen, Plug and Webbink (2016) ได้อธิบายว่าคุณภาพครูเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นประเด็นสำคัญในนโยบายทางการศึกษา โดยทำการทดลองคุณภาพครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชาวดัตช์ พบว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงออกของนักเรียนและการที่มีครูที่มีคุณภาพแตกต่างกันจะส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียน นอกจากนี้ พินสุดา สิริรังษศรี (2550) ได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพของครู โดยเน้นที่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของครู ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูที่มีศักยภาพทางวิชาชีพสูงในด้านความสามารถและความรู้ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถจัดการการเรียนรู้อและการพัฒนาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของครูจึงเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ยังสอดคล้องกับ สุรพล พิมพ์สอน (2557 : 465-466) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา มีการดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) สนับสนุนให้ครูพัฒนาศักยภาพสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ พัฒนาความรู้ความสามารถครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ และส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) ครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการยกระดับคุณภาพของนักเรียนเพราะครูเป็นผู้ที่จัดองค์ความรู้และเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกคน หากครูมีความรู้ความสามารถรู้จักหน้าที่ของตนเองอยู่สม่ำเสมอมีการจัดการเรียนรู้ที่ดี และมีแนวทางบวกในการทำงานก็ย่อมส่งผลให้คุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงขึ้น ส่วน ทัศน

มหาสินทรัพย์ (2560) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ ภาวะผู้นำผู้บริหาร สภาพแวดล้อม คุณภาพการสอนของครู และการบริหารจัดการคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) อธิบายผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่มีผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 พบว่าแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านคุณภาพครูที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในตอนต้นของศตวรรษที่ 21 มีตัวแปรรวมทั้งปัจจัยทางศีลธรรมและจริยธรรมของครู ปัจจัยทักษะการสอนของครู ความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนาและลักษณะส่วนบุคคลของครูสอดคล้องกับ Ward (2015) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คุณภาพของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

ปัจจัยลักษณะผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

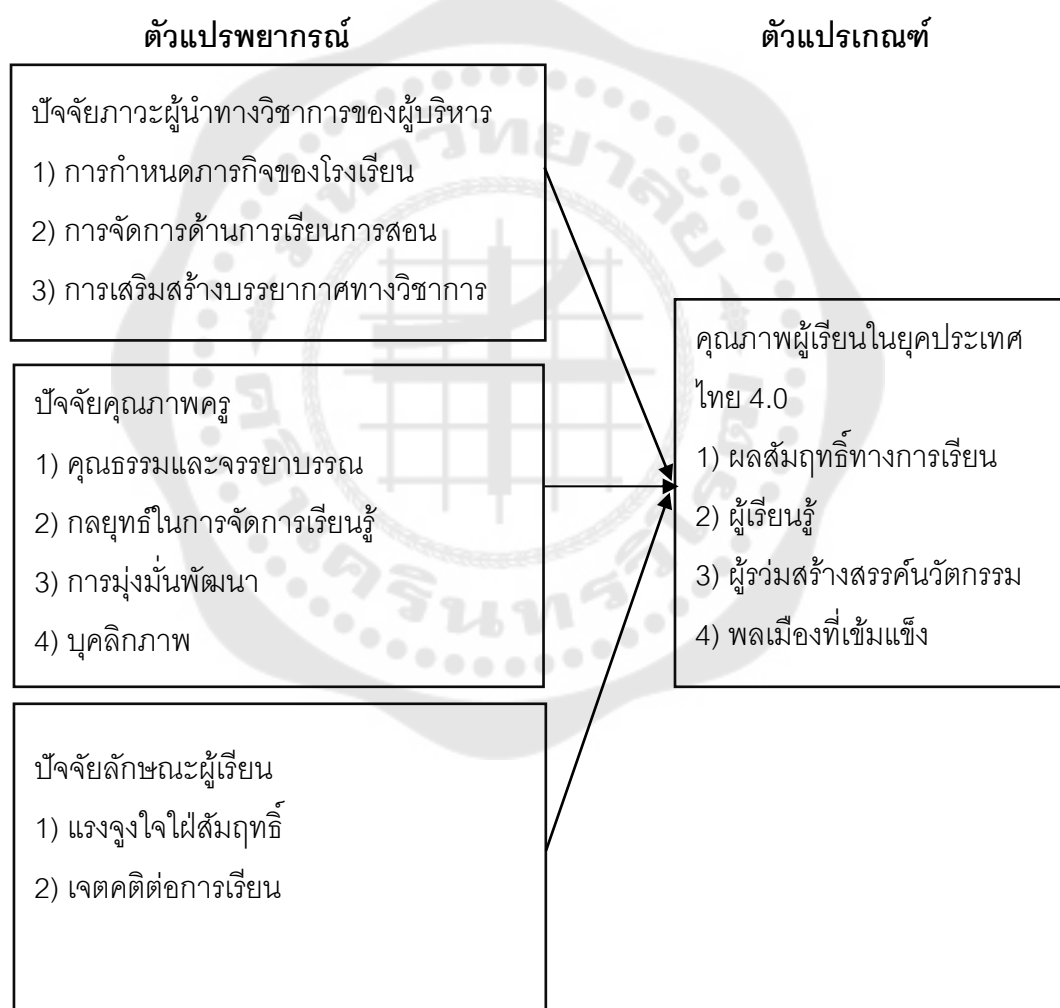
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ ปัจจัยลักษณะของผู้เรียน การที่นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเจตคติที่ดีและมุ่งมั่นในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ UNICEF (2005) ได้อธิบายถึงคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของ ยูเนสโกซึ่งพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและผลลัพธ์ ซึ่งอธิบายลักษณะของผู้เรียนว่ามีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนจากครอบครัวและชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556, น.23) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ พันธุศาสตร์ ครอบครัว สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ อิทธิพล สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา การปรับตัว แรงจูงใจ หลักสูตรหรือวิชา วัฒนธรรม สถาบันการศึกษาและครู สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ นฤมล เจริญพรสกุล (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยของนักศึกษาประกอบด้วย การเข้าใจตนเองและความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการศึกษา ความสามารถในการปรับตัว

ให้เข้ากับสถานการณ์ในโรงเรียน ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนยังสอดคล้องกับธนัช มหาสินทรัพย์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยสรุปได้ ปัจจัยด้านคุณภาพผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จะได้ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0
  - 2.1 ความหมายของประเทศไทย 4.0
  - 2.2 ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0
3. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน
  - 3.1 ความหมายของคุณภาพของผู้เรียน
  - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน
  - 3.3 คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน
  - 4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 4.2 คุณภาพครู
  - 4.3 คุณลักษณะผู้เรียน
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
  - 5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
  - 5.2 คุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
  - 5.3 คุณลักษณะผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

วิสัยทัศน์ (Vision)

จัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21
3. ผู้เรียนมีคุณธรรมและใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ผู้เรียนทุกกลุ่มได้รับโอกาสเข้าเรียนและพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ
5. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และ

ประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

พันธกิจ (Mission)

1. ให้การศึกษาเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันสำคัญและหน่วยงานของรัฐ ในระบอบประชาธิปไตยที่นำโดยพระมหากษัตริย์
2. พัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. พัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนตามหลักสูตรและคุณลักษณะของ ศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่ต้องการ
4. สร้างโอกาสและความเท่าเทียมกันและลดความไม่เท่าเทียมกัน ให้การศึกษาที่เป็นสากลและเท่าเทียมกันแก่นักเรียนทุกคน
5. การฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน ครู และนักการศึกษาอย่างมืออาชีพ
6. การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงหลักการปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตามบริบทของพื้นที่ ค่านิยมขององค์กร ซื่อสัตย์ สามัคคี มีจิตบริการ

กลยุทธ์และตัวชี้วัด

1. จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของสังคมไทย

1.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

1.2 ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะเพื่อสร้างความ มั่นคงของสังคมไทย

2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
  - 2.1 ร้อยละของผู้เรียนทุกช่วงชั้นศึกษาต่อในระดับสูง
  - 2.2 ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทวีศึกษา ทวีภาคี
  - 2.3 ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเน้นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม
  - 3.1 ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์ของพระราชา
  - 3.2 ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับชั้นมีคุณภาพตามหลักสูตร
  - 3.3 ร้อยละของผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้
  - 3.4 จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล
4. ส่งเสริมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและเสมอภาคเข้าถึงการศึกษา
  - 4.1 ร้อยละของประชากรวัยเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน
  - 4.2 อัตราการออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดลง
  - 4.3 ร้อยละของผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ
5. พัฒนาระบบการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
  - 5.1 ร้อยละของสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดี
  - 5.2 ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ
  - 5.3 ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการบริหารด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีประสิทธิภาพ
  - 5.4 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารจัดการศึกษาและการให้บริการ

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

ตาราง 1 ข้อมูลโรงเรียนปีการศึกษา 2564

จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2564					ห้องเรียน	ครู
		ก่อน	ประถม	ม.ต้น	ม.	รวม		
		ประถม		ปลาย				
สป.	25	-	-	27,614	21,036	48,640	1,326	2,590

ด้านคุณภาพการศึกษา

ตาราง 2 พัฒนาการผลการทดสอบระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สมุทรปราการ)

วิชา	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		พัฒนาการ (ปี 2562- 2561)	ร้อยละ (เพิ่ม/ ลด)
	ผู้เข้า สอบ	ค่าเฉลี่ย	ผู้เข้าสอบ	ค่าเฉลี่ย		
ภาษาไทย	10,286	55.85	10,657	56.49	+0.64	1.13
ภาษาอังกฤษ	10,271	29.64	10,654	34.42	+4.78	13.88
คณิตศาสตร์	10,283	29.76	10,652	26.56	-3.20	-15.24
วิทยาศาสตร์	10,271	36.01	10,653	30.00	-6.01	-20.03
รวม		37.81		36.86	-0.95	-2.57

จากตาราง ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561-2562 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.88 รายวิชาคณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 15.24 และรายวิชาวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 20.03 ค่าเฉลี่ยโดยรวมลดลงร้อยละ 2.57

ตาราง 3 แสดงพัฒนาการผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สมุทรปราการ)

วิชา	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		พัฒนาการ (ปี 2562- 2561)	ร้อยละ (เพิ่ม/ ลด)
	ผู้เข้าสอบ	ค่าเฉลี่ย	ผู้เข้าสอบ	ค่าเฉลี่ย		
ภาษาไทย	6372	48.70	6262	43.54	-5.16	-11.85
สังคมศึกษา	6385	35.64	6294	36.28	+0.64	1.76
ภาษาอังกฤษ	6390	32.98	6281	30.05	-2.93	-9.79
คณิตศาสตร์	6391	31.61	6288	26.01	-5.60	-21.53
วิทยาศาสตร์	6378	30.37	6263	29.03	-1.34	-4.61
รวม		35.86		32.98	-2.88	-8.73

จากตาราง ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561-2562 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน รายวิชาภาษาไทยลดลงร้อยละ 11.85 รายวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.79 รายวิชาคณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 21.53 และรายวิชาวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 4.61 ค่าเฉลี่ยโดยรวมลดลงร้อยละ 8.73

2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0

2.1 ความหมายของประเทศไทย 4.0

ได้มีผู้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 ดังต่อไปนี้

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559) ได้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 หมายถึงปรับปรุงกระบวนการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย หารายได้เพิ่มขึ้น และก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลาง นวัตกรรมใหม่ๆ จะต้องสร้างขึ้นเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศและต้องสามารถค้าขายกับประเทศอื่นได้เช่นกัน

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ (2559) ได้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 หมายถึง ในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เราได้ทำสิ่งต่างๆ มากมายในอดีต โดยได้รับผลตอบแทนเพียงเล็กน้อย แต่ได้ผลตอบแทนมหาศาล โดยการเอาความคิด สร้างสรรค์ เป็นแรงผลักดัน และนวัตกรรมชั้นนำและสนับสนุน การเปลี่ยนจากการผลิตสู่การบริการมากขึ้น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value- Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม”

ชวลิต โพธิ์นคร (2559) ได้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 หมายถึง ยุคที่เปลี่ยนจากเกษตรดั้งเดิมมาเป็นเกษตรสมัยใหม่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) ได้เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมๆ หรือ SMEs ที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐตลอดเวลา มาเป็น Smart Enterprise และ Startups จากบริการแบบเดิมๆ ที่สร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำเป็นมูลค่าสูง บริการ และเปลี่ยนจากช่างฝีมือต่ำมาเป็นช่างฝีมือดี

ประยุทธ์ จันทร์โอชา (2559) ได้ให้ความหมายของประเทศไทย 4.0 หมายถึง การขับเคลื่อนโดยใช้แนวทาง “สานพลังประชารัฐ” มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคการเงินการธนาคาร ภาคประชาชน ภาคสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ร่วมกันระดมความคิดผนึกกำลังกันขับเคลื่อนผ่านโครงการบันทึกความร่วมมือกิจกรรม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประเทศไทย 4.0 หมายถึง การพัฒนา ประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้นและก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง การเปลี่ยนระบบขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากการผลิตแบบอุตสาหกรรมหนักไปเป็นการขับเคลื่อน เศรษฐกิจแบบใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน

2.2 ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0

พรชัย เจดามาน และคณะ (2559) ได้ให้ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกใบนี้มาบูรณาการให้แปลกใหม่ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาสนองความต้องการของประชาชน

ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงห่างไกลในหลาย ๆ มิติ เช่น ครูไม่ชี้้นำให้ผู้เรียนได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนรูปแบบเดิม ๆ ผู้เรียนเริ่มไม่รู้จักรักสังคม ส่วนใหญ่ใช้เวลาในโลกออนไลน์ในการเล่นเกมน การซื้อสินค้า การคุยผ่านโปรแกรม Facebook Line และ Ig ส่วนมากเป็นสังคมจอมปลอม ซึ่งเทคโนโลยีไม่ได้ผิด แต่ดวงจันทร์ย่อมมีสองด้าน เทคโนโลยีเองก็เช่นกัน การที่จะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์ เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการ หรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่าเก่งจริง คิดอะไร ใหม่ ๆ ได้เสมอและมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งต้องอาศัยหลักของการใช้เทคโนโลยีที่เกิดความคุ้มค่า

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ (2559) ได้ให้ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง วัฒนธรรมของการเรียนรู้ชุดใหม่ที่ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ Unlearn คือ การไม่ยึดติดกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาต้องปรับตัวให้ทันตลอดเวลา Relearn คือ สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มามันเปลี่ยนไปในบริบทใหม่ ๆ ดังนั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้สถานการณ์หรือเหตุการณ์จากมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม ประสบการณ์ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ จะเรียนรู้อย่างไร ให้มีความรู้ความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม

บวร เทศารินทร์ (2560) ได้ให้ความหมายของการศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง ขั้นตอนในการพัฒนาส่งเสริมและการส่งเสริมคนและจิตใจที่อ่อนเยาว์ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวที่เป็นข้อต่อหลักและบริบทที่สำคัญของการออกแบบภายใต้พลังขับเคลื่อนการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาพลวัตของสังคมมนุษย์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง รูปแบบการศึกษาที่พัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติ ให้สามารถนำองค์ความรู้ ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรม ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในการที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษา อันเชื่อมโยงกับมนุษย์และสังคมในพลวัตการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21

3. แนวคิด เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

3.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

สมาน อัครภูมิ (2550) ได้เสนอแนวคิดคุณภาพเป็นนามธรรมตามมูลค่าหรือตามที่เป็นไปได้ “คุณภาพไม่ได้มีไว้ขาย คุณต้องการสร้างตัวเอง” โดยสรุปคุณภาพมีสองด้าน (1) คุณภาพสัมบูรณ์ หมายถึงคุณภาพสรุปและเป็นค่าเฉพาะสำหรับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจอนุมานได้จากชื่อเสียง ประวัติและผลงานตลอดจนการอ้างอิงจากบุคคลอื่นในสังคม “คุณภาพโดยเจตนาของผู้ใช้หรือคุณภาพในอุดมคติ” (2) คุณภาพสัมพัทธ์คือคุณภาพที่เปรียบเทียบสถานะที่เป็นอยู่กับเงื่อนไขที่คาดหวัง ซึ่งกำหนดมาตรฐานทั่วไปและมาตรฐานการศึกษา และใช้เกณฑ์ เช่น สายงานคุณภาพของหน่วยงานที่เรียกว่า “คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด” ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยใช้แนวคิดและวิธีการคุณภาพสัมพัทธ์ในระบบการประกันคุณภาพและการประเมิน

จิตติวรรณ ลีพหวนิช (2550) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ต่าง ๆ ครบถ้วน คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตาม ความคาดหวังของหลักสูตร ทุกหน่วยงานและบุคคลทุกระดับ ส่วนกลางและท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สุริรัตน์ ข้ามสาม (2554) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียน ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุขตามมาตรฐานทางการศึกษามีความสอดคล้องกับ แนวนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐและตรงกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคตหลักสูตร

วัณชลี คำจริง (2552) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามที่เกณฑ์กำหนดและเป็นคุณภาพของนักเรียนในระดับก่อน ประถมศึกษาและประถมศึกษาในด้านต่างๆ ด้วย

สุชีรา จันทร์พรม (2553) ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วน คือ เป็นคนดี มีความรอบรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตามความคาดหวังของหลักสูตรอันเป็นผลมาจากการร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สหชัย วันทอง (2553) ให้ความหมาย คุณภาพนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตการใช้เทคโนโลยีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผ่านการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

(O-NET) และการรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

พร้อมพีไล บัวสุวรรณ (2554) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถ ตามเป้าหมายของหลักสูตร คือมีความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ดีและเป็นคนดี มีฝีมือมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

ภัคพร บุญเกล้า (2555) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครอบคลุมตามความคาดหวังของหลักสูตร และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดทั้งด้านผลผลิต (outputs) และผลลัพธ์ (outcomes) เนื่องจากหน่วยงานและบุคคลทุกระดับทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีในตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็นผลมาจากความพร้อมและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน และคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของคุณครู

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิด คุณภาพของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางปี 2551 หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี ฉลาด มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพโดยกำหนดให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยมที่พึงปรารถนาให้ถูกสั่งสอนและกระทำด้วยความภาคภูมิใจตามหลักพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่พวกเขาเคารพ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ความสามารถ ครอบคลุมในการสื่อสาร กระบวนคิด และใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา 3) มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีนิสัยชอบออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ จิตสำนึกในการเป็น คนไทยและเป็นพลเมืองของโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข 5) ตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม เรามีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ต่อสังคม สร้างสรรค์สิ่งดี ๆ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้เสนอแนวคิด การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณสมบัติของมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สติปัญญา และศีลธรรม มีวิถีที่มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 29) ได้เสนอแนวคิด การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ครูควรมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน ครูควรมีการเตรียมการสอน ดังนี้
  - 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถและ เพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้
  - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะ การกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนา ผู้เรียนสู่ความเป็นสากล
  - 1.3 เตรียมแหล่งเรียนรู้เตรียมห้องเรียน
  - 1.4 วางแผนการสอนของคุณโดยครอบคลุมองค์ประกอบต่อไปนี้ (1) กำหนด หัวข้อ (2) กำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน (3) ระบุเนื้อหาของครู และ (4) ประเมินวัตถุประสงค์ และ (5) สื่อ สื่อการสอน และ เครื่องมือประเมินผล

2. การสอนครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- 2.1 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

2.3 จัดหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผนและคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

2.4 ให้การเสริมแรงและให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ข้อสังเกต

2.5 การประเมินผลการเรียนเป็นการรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

สุรพล พิมพ์สอน (2557) ได้เสนอแนวคิด คุณภาพผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. คุณลักษณะด้านความดี คือ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2. คุณลักษณะด้านความเก่ง คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในหลักสูตรของเรา และผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3. คุณลักษณะด้านการมีความสุข คือ ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและผู้เรียนด้านสุขภาพจิตและสุนทรียศาสตร์และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดได้ว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข

3.3 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) เป็นแผนแม่บทระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หลักการสำคัญของการจัดการการศึกษา ได้แก่ Education Principles for All, Principles of Education for Equity and Inclusiveness (Inclusive Education), ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) นอกจากนี้ยังยึดมั่นในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs 2030) ด้วยวิสัยทัศน์ที่ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รู้ว่าชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการในการจัดการศึกษา คือ

- 1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษา
- 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีด้วย

คุณลักษณะ ทักษะ และความสามารถ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ ยุทธศาสตร์ชาติ 3) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และจริยธรรม รู้จักรักสามัคคีและ ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) นำประเทศไทยพ้นกับดักรายได้ปานกลาง และลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ ให้มีวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แผนการศึกษาแห่งชาติมีเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) ความปรารถนาของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนด้วยคุณสมบัติ และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3RS8Cs) ประกอบด้วยทักษะและคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (1) 3Rs: การอ่าน การเขียน และเลขคณิต (2) 8Cs: ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างมี วิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และทักษะด้านนวัตกรรม ทักษะความ เข้าใจข้ามวัฒนธรรม ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ความร่วมมือ ทักษะการทำงานเป็นทีมและความ เป็นผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้ เท้าทันสื่อ (Information, Communication and Media Literacy), Computing and Literacy, ICT, Career Skills and Learning, and Empathy Education, 2017, p. พ.ศ. 2542 เป็นการ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเน้นที่ผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน (เลขาธิการสภาการศึกษา 2552 หน้า 3-4) ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องอยู่บนหลักการที่ผู้เรียนทุก คนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด คุณภาพการศึกษา เป็นภาพรวมของผลกระทบต่อผู้เรียนจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติ คุณธรรมและจริยธรรมที่ผู้เรียนแต่ละระดับพัฒนาขึ้น (สำนักทดสอบการศึกษา 2553 หน้า 1) และเป็นหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็น พลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยความสมดุลทางร่างกาย ความรู้ คีลธรรม และจิตสำนึก สัญชาติไทยและสัญชาติโลก การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขมีความรู้ความสามารถในการฟื้นฟูฐานราก รวมทั้งทัศนคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ อาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต เน้นผู้เรียนบนพื้นฐานของชื่อที่ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.4)

จะเห็นได้ว่า จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนา ที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งพัฒนาผู้เรียน ทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ เป้าหมายการ จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ มุ่งหล่อเลี้ยงผู้เรียนและ

เพิ่มประโยชน์ของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นภาพที่ครอบคลุมของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและเป็นแกนหลักของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายและผลของการจัดการศึกษา

3.4 องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ค้นพบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 แนวคิดที่สำคัญมีดังนี้

ภาคพร บุญเคล้า (2555) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนหมายถึง ความซื่อสัตย์ จริยธรรม และคุณค่าที่พึงประสงค์ ทักษะที่ดีต่อสุขภาพ สุขภาพกายและใจ สุนทรีย์ภาพและศิลปะ ดนตรีและกีฬา ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์และการมองเห็น ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ทักษะการค้นหาตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องในการทำงาน รักงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ซื่อสัตย์

สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) ได้เสนอแนวคิดลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 หมายถึง ลักษณะที่เหมาะสมในด้านต่างๆ ของนักเรียนที่สังคมคาดหวังในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ระหว่างปี 2544 ถึง 2573 ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้และการประยุกต์ใช้หลักสูตร 2) การคิดอย่างมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ทักษะชีวิตสังคม และ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยี

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ได้เสนอแนวคิดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง คุณธรรม จริยบรรณ ค่านิยม องค์ความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะของผู้เรียนมีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้ มีสุขภาพทางกายดี และจริยธรรม 2) ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะในการปฏิบัติงาน 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 4) ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ผู้เรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทันโลกดิจิทัลและโลกอนาคต มีทักษะชีวิตในการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะทางความคิด ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะระหว่างวัฒนธรรม ความสามารถในการบูรณาการข้ามสาขาวิชาและฟังก์ชัน

ตัวดำเนินการเพื่อมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโอกาสและคุณค่าทางเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางสังคมมากขึ้นสำหรับตนเองและสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่รักชาติ รักคนในท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีมโนธรรม เป็นคนไทยและเป็นพลเมืองของโลก และความเท่าเทียมกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและการทำงานร่วมกันอย่างสันติในสังคมไทยและประชาคมโลก

ฉวีวรรณ จันทร์เม้ง (2552) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยศึกษามาตรฐานผู้เรียนในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมี 8 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 นักเรียนมีความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมี มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์ มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง และการมองเห็น มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีนิสัยที่ดีต่อสุขภาพ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีความสวยงามและมีลักษณะทางศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ภูริพัฒน์ บุญมา (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพ องค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ศึกษาคุณภาพผู้เรียนจากการประเมินคุณภาพโดยสรุปผู้บริหาร นอกกรอบที่สองของการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 6 มาตรฐาน 32 ตัวชี้วัด มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ซื่อสัตย์ มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง และการมองเห็น มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ในตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีนิสัยที่ดีต่อสุขภาพ สุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี และมาตรฐานที่ 6 นักเรียนมีความสวยงามและมีลักษณะเฉพาะทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา

สุชีรา จันทพรม (2553) ได้ศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนถูกสร้างขึ้นจากตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) นักเรียนเรียนรู้ที่จะมีทักษะ ทำงาน รักงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์ การคิดแบบสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีนิสัยและสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี 8) ผู้เรียนมีความสุขและมีลักษณะเฉพาะทางศิลปะ ดนตรี และการกีฬา

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2554) ได้เสนอองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดของ สหชัย วันทอง (2553), วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559 : 16), อุดมสิน คันธภูมิ (2558 : 93), กัญญา พราหมณ์พิทักษ์ (2554), กระทรวงศึกษาธิการ (2561) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) สามารถสรุปองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ได้ 4 ด้านคือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผู้เรียนรู้ 3) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) พลเมืองที่เข้มแข็ง

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยมีนักวิชาการได้อธิบายถึงตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

บพิตร อิศระ (2550) อธิบายว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยใหญ่ๆ 3 ด้าน คือ

ปัจจัยที่ 1 ตัวเด็กเอง ประกอบด้วยความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1.1) ความพร้อมทางร่างกาย การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปด้วยดีเมื่อเด็กมีร่างกาย แข็งแรงสมบูรณ์ เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีอารมณ์สดชื่นกระปรี้กระเปร่ามีความจำดีสามารถเรียนรู้ได้เร็วและคิดหรือวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งกว่าเด็กที่เจ็บป่วยบ่อย 1.2) การเตรียมจิตใจ กระบวนการเรียนรู้จะเน้นที่

สมอง ดังนั้น หากสมองได้รับความเสียหาย จะทำให้กระบวนการเรียนรู้บกพร่อง 1.3) ความพร้อมทางอารมณ์ สภาพจิตใจและอารมณ์มีผลอย่างยิ่งในการเรียนรู้เด็กที่อารมณ์ดีมีความสุข อารมณ์ดีช่วยเพิ่มสมาธิและความจำของเด็ก และไม่ต้องกังวล สมองของคุณมีความสว่างพอที่จะคิดอย่างลึกซึ้งและเฉียบแหลม เช่น เกเรหรือหนีโรงเรียนเป็นต้น ความพร้อมทางอารมณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการนับถือตนเองสูงและมีแรงจูงใจใฝ่รู้หากเด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความนับถือตนเองที่สูงรู้สึกมั่นคงในตนเองรักและภูมิใจในตนเอง เด็กมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และต้องการพัฒนาตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ เด็กๆ ยังพัฒนาทักษะการเข้าสังคมที่ยอดเยี่ยม เช่น การเข้าสังคมร่วมกับผู้อื่นในทางตรงกันข้ามเด็กที่เติบโตมาด้วยความรู้สึกว่าคุณเองมีปมด้อยผู้อื่นไม่ได้ไม่มีค่าไม่เป็นที่รักของใครจะขาดแรงจูงใจไม่มีความพากเพียรพยายามเพราะคิดว่าตนเองทำไม่ได้แม้พยายามไปก็ไม่มีความสำเร็จหรือถึงสำเร็จก็ไม่รู้ว่าจะไปเพื่อใคร

ปัจจัยที่ 2 บทบาทครอบครัว ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากในอันที่จะเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีโดยผ่านปัจจัยต่างๆ ดังนี้ 2.1) ความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกที่ดีช่วยให้ลูกรู้สึกสบาย มีสมาธิ และมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีจะทำให้เด็กเกิดปัญหาทางจิตใจมีอารมณ์เศร้าวิตกกังวลและอาจมีปัญหา 2.2) การถ่ายทอดคุณค่าทางการศึกษา ในครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาลูกจะเห็นความสำคัญของการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าครอบครัวที่ไม่ให้ความสำคัญของการศึกษา 2.3) เป็นตัวอย่างของการแสวงหาความรู้ ผู้ปกครองที่รักการเรียนรู้และรักการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และเด็กที่ชอบคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจะให้เห็นและซึมซับแบบอย่าง 2.4) การฝึกวินัย การฝึกวินัยที่สมอบต้นเสมอปลายในชีวิตประจำวันจะมีผลให้เด็กมีวินัยในการเรียนด้วย เด็กจะรู้จักจัดเวลาในการเล่นและการทำการบ้าน 2.5) การสร้างแรงจูงใจ แรงจูงใจที่ทำให้เด็กอยากเรียนรู้มีจุดเริ่มต้นมาจาก ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ ลูก พ่อแม่ที่กระตุ้นเด็กให้มีแรงจูงใจและเป้าหมายจะทำให้ลูกมีความกระตือรือร้นในการเรียน 2.6) พ่อแม่ที่ให้โอกาสลูกเรียนรู้ พ่อแม่ที่ให้โอกาสลูกเรียนรู้ต่างๆ เช่น ซื้อหนังสือให้อ่านพาออกไปพิพิธภัณฑ์ไปดูนิทรรศการดี ๆ จะช่วยให้เด็กมีความรู้กว้างขวางมีข้อมูลสะสมไว้มากซึ่งจะเป็นสิ่งส่งเสริมให้การเรียนรู้ขั้นต่อ ๆ ไปดีขึ้น 2.7) การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่บ้านเป็นสิ่งสำคัญเด็กที่อยู่ในบ้านที่มีความสงบสุขไม่มีเสียงทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ ไม่มีเสียงรบกวนจากทีวีหรือวิทยุ การเรียนรู้ทำได้ง่ายกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่าเด็กที่ไม่มีสภาพแวดล้อมเช่นนี้

ปัจจัยที่ 3 โรงเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญมากมีผลกระตุ้นหรือยับยั้งการเรียนรู้ของเด็กได้ ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 3.1) นโยบายโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง โรงเรียนที่มีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กมักจะทำได้ดีในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลยุทธ์ส่งเสริมให้เด็กเรียนต่อ 3.2) ทักษะความสามารถของครู วิธีการที่ครูสอนเป็นสิ่งสำคัญมากครูจะต้องมีทักษะในการสอนที่ดี สามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่ายเปลี่ยนเนื้อหาที่น่าเบื่อให้เป็นเนื้อหาที่สนุกและน่าสนใจรู้จักหาเทคนิคที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาให้เรียนดีขึ้น 3.3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนถามคำถามและให้ข้อเสนอแนะ เมื่อครูมองโลกในแง่ดี นักเรียนก็ถูกคาดหวังให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นนักเรียนจึงพยายามทำตามความคาดหวังนั้น 3.4) ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อน ๆ ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ จะทำให้เด็กอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุขไม่มีเรื่องวิตกกังวลสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้รับการกระตุ้นในการเรียนรู้จากกัน

พัชสุดา กัลปัญญาณวุฒิ (2558) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องถึง คุณภาพผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานศึกษา นี่เป็นสิ่งสำคัญเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็ก วัสดุกีฬาและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาเด็ก รวมทั้งการจัดการบริการวิชาการและการจัดกิจกรรมต่างๆ

2. ปัจจัยทางด้านส่วนตัวของนักเรียน 2.1) บุคลิกภาพที่ขี้ดเถลไถลและหล่อหลอม โดยครอบครัวและจากโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาในการปกครองและกระทบต่อการเรียน เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ชอบทำลายสิ่งของ ความเย่อหยิ่ง ความประมาท แหกกฎ ขี้อาย 2.2) สุขภาพ เด็กที่เกิดมาพร้อมกับความด้อยอาจจะท้อแท้ในการเรียนรู้ 2.3) การปรับให้เข้ากับระบบโรงเรียน เช่น ระบบการเรียนการสอนแบบใหม่ 2.4) การวางแผนการเรียนรู้ เด็กๆ ที่ค้นหาความชอบส่วนตัวยังหาสิ่งดี ๆ มาใช้ในอาชีพได้อย่างไร ไม่มีเป้าหมายในชีวิต 2.5) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การย้ายอยู่ต่างๆ ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเปลี่ยนสื่อทางโทรทัศน์ บนอินเทอร์เน็ต 2.6) การออกเดทกับเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการสอนตามลักษณะของกลุ่มเพื่อน เช่น การเลือกวิชาและแผนการเรียน 2.7) พฤติกรรมการเรียนรู้ทัศนคติและการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ 3.1) ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว หากพ่อแม่แยกทางหรือทะเลาะกัน พ่อแม่หมกมุ่นอยู่กับความชั่วร้ายจะทำให้ลูกขาดความอบอุ่น การขาดความรู้ด้านจิตวิทยาของนักเรียนสามารถทำให้เด็กหงุดหงิดได้ 3.2) สถานภาพทางเศรษฐกิจครอบครัวที่ยากจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นได้

ประวิตา มีเปี่ยมสมบุญ (2554) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ 1) ปัจจัยการจัดการเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ วิธีแก้ปัญหายังมีเหตุผล 2) ปัจจัยครู ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม 3) ปัจจัยนักศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน ความรู้ทางการศึกษา การเตรียมตัว ความสนใจ สภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ดี 4) ปัจจัยของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่ดีควรร่วมมือและสร้างสัมพันธ์กับโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนต่อไป 5) ปัจจัยด้านทรัพยากร เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษา 6) ปัจจัยด้านการก่อสร้างต้องมีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และนำไปใช้ในอนาคตได้ 7) ปัจจัยชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความเข้าใจที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

สำนักงานสภาการศึกษา (2554) อธิบายถึงปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ครูที่ดีต้องมีความรัก ศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดีและสิ่งสำคัญที่สุด คือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก ครูต้องมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ จึงจะสามารถพัฒนากิจกรรม วิธีการ ตลอดจนสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอนเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ ของครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ครูมีอาชีพต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหมั่นปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิต มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นที่ยอมรับของสังคมและประเทศชาติในอนาคต

เจริญ ภูวิจิตร (2560) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การพัฒนาครูให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูมีความรู้ในงานทางวิชาชีพมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานมุ่งมั่นกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเสริมสร้างครูให้มีศักยภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด วิเคราะห์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการมีความรู้จริงในเรื่องที่สอนเพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนได้ด้วยตนเองมุ่งการทำงานเป็นทีมภายใต้บรรยากาศของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้จัดมุ่งบริการให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณลักษณะของครูที่ดีมีคุณภาพเปี่ยมสมรรถนะเพื่อนำไปสู่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ “เก่ง ดี มีสุข” เข้าใจในหลักศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรมมีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ รู้คิด รู้วิเคราะห์มีความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของความเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพรองรับการพัฒนาประเทศไทยได้อย่างราบรื่น และประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาครูเพื่อมุ่งคุณภาพผู้เรียน คือการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องอย่างจริงจังและผลการประเมินครูนั้นต้องนำไปสู่ความคาดหวังของครูด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบตัวเงินโบนัส ค่าตอบแทนการปรับเลื่อนตำแหน่งที่ก้าวหน้าสูงขึ้น หรือรางวัลที่สร้างการยอมรับความ ภาคภูมิใจให้แก่ครูภายใต้แนวทางระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ กล่าวคือ การพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย การปรับปรุงตัวครู การประเมินครูเพื่อความก้าวหน้า ในวิชาชีพต้องอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมและหลักฐานของผลงานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อ คุณภาพครูและคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สุรพล พิมพ์สอน (2557) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาครูและการฝึกอบรมคุณภาพทรัพยากรบุคคลของผู้เรียนในสถาบันการศึกษา 1) ส่งเสริมและพัฒนาครูและนักการศึกษาทั่วทั้งระบบเพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ 2) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 พัฒนาความรู้และความสามารถที่ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพของครูและส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางศตวรรษที่ 21

ประหยัด อนุศิลป์ (มปป.) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการผลการสอนและการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และจัดหาสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน การฝึกสอนแก้ไข เพิ่มเวลาเรียน การทดสอบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และการให้กำลังใจจากผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมและนำไปสู่เป้าหมายในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุนันท์ สังข์อ่อง (2555) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนต้องการให้ครู 1) เข้าใจวิธีการเรียนรู้และทฤษฎีการเรียนรู้ 2) สถิติ บรรยาย โครงงาน อภิปราย ทดลอง ฝึกฝน ฯลฯ 3) ผลการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อเลือกวิธีการสอนที่แตกต่างกัน 4) เชื่อมโยงสิ่งที่สอนกับประสบการณ์ ความสนใจ และสถานการณ์จริงของนักเรียน 5) การขอข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอน และแนวโน้มการศึกษาในปัจจุบัน 6) ใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามวิธีการเรียนรู้ เกรด ความต้องการ ความสนใจ และภูมิหลังของนักเรียน 7) ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีในการวางแผนการศึกษา 8) เน้นการวิจัย 9) ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อจัดการการเรียนรู้ การจัดหาสื่อและเทคนิคเพิ่มเติม เช่น การจัดทัศนศึกษา 10) ใช้สื่อและวัสดุที่เหมาะสมกับรูปแบบและระดับการเรียนรู้ของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการสอน โดยครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ และเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้วัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนเตรียมแหล่งเรียนรู้เตรียมห้องเรียน และวางแผนการสอนให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ 2) การสอน ครูควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมจัดหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผนและคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสมให้การเสริมแรงและให้ข้อมูลย้อนกลับให้ข้อสังเกตและประเมินผลการเรียนเพื่อรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ 3) ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3.1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 3.2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก 3.3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน 3.4) การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย

ศุภกฤต ดิษฐสุวรรณ (2559) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหาร และครูให้การสนับสนุนผู้เรียนตามศักยภาพ ตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ 2) ครูสอนตามแผนการเรียนรู้และตามกำหนดการสอนที่วางแผนไว้ 3) ครูมีการตรวจสอบทดสอบนักเรียนหลังสอน 4) นักเรียนได้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติมีผลงานอันเกิดจากการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ครูมีการปฏิบัติกิจกรรมสอนเสริมให้นักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และสอนซ่อมให้ นักเรียนกลุ่มอ่อน 6) ครูมีรูปแบบการสอนที่ดีมีนวัตกรรม ผลงานวิจัยที่สังเกตเห็นได้เป็นรูปธรรม 7) ครูมีบันทึกหลังสอน สรุปข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน เป็นรายบุคคล

ยูเนสโก (UNESCO, 2005) ได้เสนอแนวคิดว่าคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของยูเนสโกซึ่งพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาการเรียนรู้ กระบวนการศึกษาและผลลัพธ์ ดังนี้ 1) ผู้เรียน ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนรู้ จากครอบครัวและชุมชน 2) สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขอนามัยที่ป้องกันการล่องละเมิดทางเพศและจัดหาทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ 3) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ และทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะ การอ่านออก เขียนได้และการคิดคำนวณ รวมถึงทักษะชีวิตที่เด็กๆ มี ต้องเรียนรู้เรื่องสุขภาพ ความปลอดภัย เพศศึกษา โภชนาการ และการป้องกันโรค 4) กระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศที่ครูเน้นผู้เรียน นอกห้องเรียน จัดห้องเรียนอย่างดี ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนาผลการศึกษาที่มีคุณภาพต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับ เป้าหมายการศึกษาของชาติและการมีส่วนร่วมของสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้เสนอแนวคิดซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพมีดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาต้องบริหารจัดการจัดการการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และลักษณะเฉพาะ ตลอดจนส่งเสริมและ 2) ส่งเสริมให้ครูออกแบบและจัดการการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพ อย่างเต็มที่ เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่างน้อย ร้อยละ 30 ของเวลาเรียน 3) ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและเพิ่มพูนความรู้ 4) ขอความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) ผู้บริหาร ต้องเป็นนักวิชาการ ผู้นำ ดูแลและกำกับดูแลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และใช้ผลการนิเทศ เพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของทางวัดและประเมินผลครู ครูทุกคนวัดและประเมิน

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินในโลกแห่งความเป็นจริง

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556) ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ควรมีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนใจให้มากเป็นประสบการณ์ทางการเรียนการสอน ความรู้ของครูผู้สอนอุปกรณ์การศึกษาล่าสุด การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมและยุติธรรมการจูงใจและการกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและสามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้บรรยากาศห้องเรียนและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่ 2 ด้านลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ พันธุกรรม เซาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ อารมณ์ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษาของพ่อแม่ การปรับตัวแรงจูงใจหลักสูตรหรือวิชาที่เรียน วัฒนธรรม ทัศนคติต่อสถาบันและผู้สอน บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม

นฤมล เจริญพรสกุล (2559) ทำงานวิจัยเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในเกือบทุกด้าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน การมีอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ ความกล้าตัดสินใจ และภาวะผู้นำด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผนที่ดี การแก้ปัญหารวดเร็ว การพัฒนาคนและงาน การบริหารเชิงรุก ผู้บริหารนั้นถือได้ว่าเป็นหลักของ หน่วยงาน ต้องดูแลและรับผิดชอบการบริหารงานภายในโรงเรียนดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหาร และพฤติกรรมกรรมการบริหารงานจึงมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและสามารถนำพาให้โรงเรียนนั้น ประสบความสำเร็จในการบริหารได้

2. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของครู ด้านความรู้ของครู ด้านการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วยความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการวางแผน

แผนการ ศึกษา ความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสม และปัจจัยสถานการณ์โรงเรียน
บรรยากาศโรงเรียน

3. ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วย ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
ความสามารถ ในการวางแผนการศึกษา ความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสม และปัจจัย
สถานการณ์โรงเรียน บรรยากาศโรงเรียน

อรัญญา ชนะเพีย (2559) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทาง
การบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตรวจสอบแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยการ
บริหารที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่พัฒนาด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ปัจจัย
การบริหารที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และการเรียนรู้
ขององค์กร การจัดการยุทธศาสตร์การจัดการสุขภาพและพฤติกรรมการสอนของครู 1) รูปแบบการ
พัฒนาที่มีความสม่ำเสมอ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรมีอิทธิพลต่อ
คุณภาพผู้เรียนมากที่สุด ตามด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู การ
จัดการเชิงกลยุทธ์และสุขภาพองค์กร โดยปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ร่วมกัน
อธิบาย คุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 62

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่
สำคัญคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตลอดจนคุณลักษณะและความสามารถของครูได้แก่
1) รักผู้เรียน 2) รักการสอน 3) มีความรู้ 4) มีวิธีการสอน 5) มีวิธีการประเมินผล 6) ดูแลช่วยเหลือ
ผู้เรียน และ 7) มีความยุติธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ปภาวรินทร์ สมจิต (2564) ได้เสนอแนวความคิดเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารหลักประกอบด้วย การแสดงออกถึงบุคลิกภาพที่ดี ความรู้ความสามารถ คุณธรรม
ประสพการณ์ที่ดี คุณภาพของผู้เรียนประกอบด้วยด้านดี ความสุข และสติปัญญา ปัจจัยความเป็น
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในด้านประสพการณ์ที่ดีในด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถ
ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้ดูแลเว็บไซต์ควรนำประสพการณ์ของตนมาจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้น
นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้ดูแลเว็บไซต์ควรให้ความสำคัญกับการมีบุคลิกภาพที่ดีซึ่งนำไปสู่
การทำงานร่วมกันที่ประสบความสำเร็จ การนำหลักธรรมมาประยุกต์ในการบริหารและ
เป็นแบบอย่างให้เป็นผู้มีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาให้มีความชำนาญใน

3 ด้าน คือ การจัดการมนุษย์สัมพันธ์และเทคนิคมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนที่มีศักยภาพ

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพนักศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมถือว่าอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน (2) คุณภาพ ผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนในเครือข่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตาม สถานภาพโดยรวมและขนาดโรงเรียนโดยรวม (3) พลังทำนายนายความเป็นผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ใน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน คือ การสร้างมาตรฐานทางวิชาการและ การพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและการกำหนด เป้าหมายและการปฏิบัติตามแนวทางของโรงเรียน สามารถทำนายนายคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้ร้อยละ 79

กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 100 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละวิทยาลัยประกอบด้วยผู้ให้บริการข้อมูล 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค 1 คน หัวหน้าภาควิชา 1 คน และอาจารย์ 1 คน (โดยใช้ตารางตัวเลขสุ่ม) ใช้ผู้ให้บริการข้อมูล ทั้งหมด 300 ราย ข้อมูลที่รวบรวมโดยวิธี Likert มีกำลังของการเลือกปฏิบัติระหว่าง 0.21 - 0.83 ความมั่นใจถูกกำหนดโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนแบค ระดับความเชื่อมั่นคือ 0.95 เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบบันทึกผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ อาชีวศึกษา (2) แบบสอบถามลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (3) แบบสอบถามความเป็นผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร (4) แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของครู (5) แบบสอบถามชุมชน การเรียนรู้วิทยาลัยเทคนิค (6) แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (7) แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ครู (8) แบบสอบถามการ บริหารงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์เบี่ยงเบนมาตรฐานของความแปรปรวน Influence Analysis หรือ Path Analysis (Path Analysis with LISREL: PAL) ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับคุณภาพนักศึกษาโดยรวมของ

วิทยาลัยเทคนิคได้คะแนนเฉลี่ย 39.73 เปอร์เซนต์ ที่ระดับผ่าน คุณภาพของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลโดยตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการและการจัดการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ตัวแปรทั้งสองนี้อธิบายความแปรปรวนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้ร้อยละ 43.00 ($R^2 = 0.43$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรภาพรณ์ พิงตาแสง (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในโรงเรียนต้นแบบ การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ ตัวอย่าง ได้แก่ มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 250 คน เครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 2 ประเด็น ประเด็นแรกเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัย 5 ประการที่มีผลต่อคุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการสอนของการจัดหลักสูตรครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาและการกำหนดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ฉบับที่ 2 เป็นการวัดคุณลักษณะของผู้เรียน ประเภทคำถามเป็นการวัดสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการแบบเป็นขั้นตอนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดบรรยากาศและพฤติกรรมการสอนการจัดหลักสูตรครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

นเรศ ปู่บุตรชา (2562) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านคุณธรรม คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และทักษะการจัดการเรียนรู้ 2) รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ความแปรปรวนคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 79

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

แนวคิด	ด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านคุณภาพครู	ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	ด้านภาวะผู้นำวิชาการผู้บริหาร	ด้านลักษณะผู้เรียน
เจริญ ภูวิจิตร (2560)		✓			
สุรพล พิมพ์สอน (2557)		✓			
ประหยัด อนุศิลป์ (ม.ป.ป)	✓				
สุนันท์ สังข์อ่อง (2555)	✓		✓		
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)		✓		✓	✓
ศุภกฤต ดิษฐสุวรรณ (2559)	✓	✓		✓	✓
ยูเนสโก (2005)	✓		✓		✓
สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2553)		✓	✓	✓	
ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556)	✓				✓
สำนักงานสภา การศึกษา (2554)				✓	

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวคิด	ด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านคุณภาพครู	ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน	ด้านภาวะผู้นำวิชาการผู้บริหาร	ด้านลักษณะผู้เรียน
นฤมล เจริญพร สกุล (2559)		✓			✓
อรัญญา ชนะเพ็ญ (2559)		✓		✓	
วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561)				✓	
ปภาวรินทร์ สมจิต (2564)				✓	
กมลภัทร จุ้ยยิ้ม (2562)				✓	
ชัยมงคล บุญชัย (2564)		✓	✓	✓	
วราพรรณ ฟิ่งตาแสง (2555)		✓		✓	✓
บพิตร อิศระ (2550)		✓	✓		✓
การเย่ และบริกซ์ (2550)		✓			✓
พัชสุดา กัลป์ยานวุฒิ (2558)		✓		✓	✓
รวม	5	12	5	11	9

จากการสังเคราะห์แนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านคุณภาพครู 3) ปัจจัยด้านลักษณะผู้เรียน

4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

แม็คอีแวน ((McEwan, 1998) แนวความคิดที่ว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการ คือ การเสริมสร้างบรรยากาศที่ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู นักเรียน ผู้ปกครองของนักเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนที่สามารถทำงานร่วมกันเพื่อให้การศึกษาประสบความสำเร็จ

แฮเลนเจอร์ (P. Hallinger, 2010) ภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึงการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่เป็นหัวหน้างานของโรงเรียนผ่านกระบวนการกำหนด ภารกิจ โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554) ภาวะผู้นำเชิงวิชาการถูกกำหนดให้เป็นความสามารถของผู้บริหารในการเป็นผู้นำกลุ่มในกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้มีผลในเชิงบวกต่อการจัดการสอนของครูและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วันเผด็จ มีชัย (2554) ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรม การปฏิบัติงาน และการจัดการในสถาบันการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการกำหนดกระบวนการทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจ การเรียนรู้ การจัดการมาตรฐานหลักสูตรและการสอน

อัจฉรา นิยมภา (2561) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะทางกายของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างการพัฒนาเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจในการเรียนรู้หลักสูตรและการจัดการการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาข้าราชการ และการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยการชักชวนหรือกำกับบุคลากรในสถาบันการศึกษาให้เข้าใจตระหนักรู้ รวมจุดแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานและการจัดการ

ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ฮอย (Hoy, 2003) ให้ความสำคัญผู้บริหารโรงเรียนว่าบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียน คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ แต่การปฏิบัติการสอนเป็นหน้าที่ของครู ผู้บริหารโรงเรียนเพียงแต่มีหน้าที่รับผิดชอบ การพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียน ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการจะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

เลวิทซ์ วูด (Leith wood, 2006) ได้ให้ความสำคัญกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการจัดตั้งภารกิจของโรงเรียน ประสิทธิภาพของงานครูและความสำเร็จของนักเรียนสัมพันธ์กัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2006) เน้นความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนทำให้การจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพโดยยึดแนวความคิดในการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฮอลลิงเจอร์และฮับเบอร์ (P. Hallinger, & Huber, S., 2012) กล่าวถึงบทบาทของผู้นำสถานศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่ ข้อค้นพบข้อสุดท้ายนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนกรบ่มเพาะผู้นำทางวิชาการที่ควรมีแนวทางในการบ่มเพาะทักษะการบริหารจัดการศึกษาและจริยธรรมวิชาชีพสำหรับผู้บริหารทางการศึกษาควบคู่ไปด้วยกัน

จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552) ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอย่างดีเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนมีการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการและการศึกษาที่ประสบความสำเร็จส่งผลให้กระบวนกรสอนและการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สิ่งนี้แสดงให้เห็นในแง่ของลักษณะการปฏิบัติงานและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนอีกทั้งมีโครงการพัฒนาและดูงานผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการและเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวความคิดในการทำงานเทคนิคในการบริหารจัดการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

จากการให้ความสำคัญความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุสำเร็จได้

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ฮอลลิงเจอร์ และวาง(P. Hallinger & Wang, 2015) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ

1. การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (defining the school goals) การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาเป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานที่ต้อง รับผิดชอบด้านวิชาการ เข้าใจภารกิจอย่างลึกซึ้ง
2. การจัดการเรียนการสอน (Managing the instructional program) มีความหมาย หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการอุปถัมภ์และสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานด้านการเรียนการสอน
3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา (promote school climate) เนื่องจากบรรยากาศทางวิชาการในสถาบันการศึกษานั้นสัมพันธ์กับบรรทัดฐาน และทัศนคติของข้าราชการครูและนักเรียนของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และการศึกษาตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

อับเบิล (Ubben, C., & Hughes., 1987) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การทำงานตามเวลาที่กำหนด
2. การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน
3. การมุ่งเน้นทางวิชาการ
4. การคาดหวังต่อคณะครูและผลการปฏิบัติงานของครู
5. การทำงานด้านหลักสูตร
6. การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
7. การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

ซีฟาร์ธ(Seyfarth, 1999) ได้กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาหลักสูตร
2. การประเมินผลการเรียนรู้และออกแบบการวัดการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การจัดโครงการ นิทรรศการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
5. การวางแผนเพื่อยกระดับความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ (2561) กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง
2. ด้านความร่วมมือ
3. ด้านจินตนาการและนวัตกรรม
4. ด้านการสื่อสาร
5. ด้านความยืดหยุ่น

ชัยมงคล บุญชัย (2564) กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Hallinger and Murphy (1985); Glickman (2007); Office of Teacher Development and Basic Education Personnel (2007); Kaisit Paelarin (2008); Chiya Phawabhut (2011); Sukruethai Chansongkrot (2014) และ Bunpa Promana (2015) สรุปรวมได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน
2. การนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู
3. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
4. การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน
5. การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู

จิรัฐติกาล สุทธานุช (2563) ได้กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร 2. การพัฒนางานหลักสูตรด้วยความร่วมมือ

มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร 3. การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูด้วยความร่วมมือ
มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร 4. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ Hallinger and Wang (2015) ได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

1. การกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการของโรงเรียน

พี. เอ็ม. ฮอลลิงเจอร์ (P. M. Hallinger, J., 1985) แนวความคิดในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนต้องมีความชัดเจน เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โรงเรียนวิชาการ ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของครูเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายการปฏิบัติงานควรแสดงเป็นการกระทำที่วัดผลได้ นอกจากนี้เป้าหมายของโรงเรียนจะต้องเป็นมิตรกับครู เพื่อให้สามารถสอนวัตถุประสงค์ในห้องเรียนได้อย่างแม่นยำ การวางแผนทางวิชาการในสถาบันการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

แมสซี และดักลาส (Massie & Drauglas, 1981) ได้เสนอแนวความคิดในการตั้งเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนว่า การตั้งเป้าหมายสถาบันของผู้บริหาร ผู้ช่วยครู และคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายทางอาชีพ เช่น การวางแผนการรับนักศึกษา การปรับปรุงการสอนซึ่งควรรวบรวมความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา

พี. ฮอลลิงเจอร์ (P. Hallinger, 2010) ได้เสนอแนวคิดความเป็นผู้นำทางวิชาการได้รับการเสนอให้เป็นการกระทำของผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าโรงเรียนที่มีผลงานของโรงเรียนผ่านกระบวนการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการของโรงเรียน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในการกำหนดกรอบขอบเขตของงานในสถานศึกษาเกี่ยวกับ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของทีมงาน ในโรงเรียนและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้สึกร่วมกันคิดหรือ ทศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายโรงเรียน

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2016) เสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการศึกษา 4.0 ที่เป็นหลักก็เห็นจะเป็นปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ (CCPR Model) ที่เน้นการคิด 4 ประการ คือ 1) คิดวิเคราะห์ (Critical) 2) คิดสร้างสรรค์ (Creative) 3) คิดผลิตภาพ (Productive) และ 4) คิดรับผิดชอบ (Responsible) และรูปแบบการเรียนการสอน CRP ซึ่งประกอบไปด้วย รูปแบบการเรียนการสอนย่อย 3 รูปแบบ คือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก (Crystal Based Instructional Model) รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัย (Research Based Instructional Model) และ รูปแบบการเรียนการสอนเชิงผลิตภาพ (Productivity Based Instructional Model) ซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์

ยุพเรศ ขาวง่า (2559) เสนอแนวคิดบทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less Learn More (TLLM) ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอนกลายเป็นผู้คอยชี้แนะและคอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ความรู้ที่ได้มีความคงทน

การจัดการด้านการเรียนการสอน (managing the instructional program) หมายถึง กระบวนการ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูการเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน (supervising and evaluation instruction) ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการวางเป้าหมายโรงเรียนและห้องเรียนให้สอดคล้องกัน ช่วยให้ครูบรรลุเป้าหมาย ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ เป็นรูปธรรมและให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ

พัชรี ศานติอาวรณ์ (2552) ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศ คือ 1) เพื่อให้ครู มีความเจริญงอกงามในอาชีพของตน 2) เพื่อสร้างครูให้มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี 3) เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและให้งานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (coordinating curriculum) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตร ไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องสัมพันธ์กับ

เนื้อหาที่สอนในห้องเรียน และคะแนนการทดสอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ สร้างความเข้าใจกับครูในโรงเรียน ในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล โดยครูสามารถทำการสอน ได้ผลตามความมุ่งหมายและเนื้อหาสาระในหลักสูตร ให้มากที่สุด

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (P. Hallinger & Murphy, 1985) เสนอแนวคิดว่าการนำหลักสูตรจะเป็นไปตามเจตนาที่ตั้งไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตรซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้หลักสูตร กลายเป็นการปฏิบัติ จึงเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรเป็นอย่างดีเพื่อสามารถให้คำแนะนำและควบคุมครูให้ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้อย่างถูกต้อง เพราะหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ คือ กระบวนการเรียนการสอน และบุคคลที่สำคัญที่สุดก็คือ ครู การนำหลักสูตรไปใช้จึงถือเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะกล่าวได้ว่า หลักสูตรนั้นถึงแม้จะสร้างขึ้นมาให้ดีสักเพียงใด ถ้ากระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ ไม่เป็นไปอย่างมีระบบ ไม่ได้รับความช่วยเหลือแนะนำให้การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว การจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้ตั้งไว้ก็จะไม่บรรลุผลสำเร็จ

3) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (monitoring student progress) ผู้บริหารควรจะใช้ผลจากคะแนนทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินหลักสูตร การประเมินด้านการสอน และการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของโรงเรียน

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (P. Hallinger, & Murphy, J., 1985) เสนอแนวคิดว่าการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนมีแนวทางดังนี้ คือ 1) ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 2) การติดต่อโดยตรงกับผู้ดูแลการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ 3) การพัฒนาและใช้วิธีการง่ายๆ จากการทำงานประจำในการรวบรวม การสรุป และรายงานข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของ การเรียนรู้ 4) นักเรียนที่มีปัญหาจะทำการวิจัยเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามข้อมูลและเกรด ช่วยสร้างความแตกต่างในการเรียนรู้ ไม่เพียงแต่ในห้องเรียนแต่ในระดับชั้นด้วย 5) ใช้ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการของคณะครู ในการประเมินวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู 6) ให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในการดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการ

สอนของครู ประสานงานการเรียนการสอนของนักเรียนในการดูแลและประเมินผลการสอนตามเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีการประสานงานที่มีคุณภาพ การใช้รายวิชาและการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ความก้าวหน้าและการวางแผนพัฒนานักเรียน

3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

ส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้อันดีในโรงเรียน สัมพันธ์กับบรรทัดฐานและทัศนคติของพนักงานและนักเรียน ในโรงเรียน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งในแง่ของครู นักเรียน และการสอน

ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (P. Hallinger, & Murphy, J., 1985) ได้เสนอไว้ว่าเวลาที่ใช้ในการทำงานด้านการสอนของครู นับเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนเวลาที่เสียไปในกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการจะไม่มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือคุณภาพของการสอนที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขาแนะนำให้ครูใช้เวลาในห้องเรียน การให้ครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะเป็นการดีกว่าที่จะใช้เวลากับนักเรียนเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นรายบุคคล มีการสอนและการควบคุมอย่างใกล้ชิดรวมทั้งการจัดระเบียบ ในห้องเรียน

พรธนาทิศา วรณพฤษ (2553) ได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กรไว้ว่า ผู้จัดการที่ประสบความสำเร็จในการจัดการไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยช่วยดำเนินการ และได้อธิบายวิธีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา คือ (1) ตั้งใจทำงานในหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด (2) หลีกเลี่ยงการชมเชย (3) ไม่นินทาผู้บังคับบัญชา (4) เรียนรู้นิสัยการทำงานของผู้บังคับบัญชา (5) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา (6) ไม่พรับปรนถึงการยากลำบากในการทำงาน (7) ให้เกียรติผู้บังคับบัญชาของคุณ (8) ให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ (9) อย่าสร้างความเกลียดชังให้เจ้านาย (10) แก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น.52) ได้อธิบายไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา การให้ครูหรือบุคลากรของโรงเรียนได้เข้าร่วมสัมมนา เข้าร่วมฝึกอบรม เติบโตวิทยาการมาให้ความรู้ การให้ได้ทัศนศึกษา การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน มีโอกาสรู้จักกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นมิตร งานที่ควรจะมีผลในเชิงบวก กิจกรรมข้างต้นมีความจำเป็น

อย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องพิจารณา ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและผู้ร่วมงานให้มีความเข้มแข็ง ทันสมัย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้อธิบายถึงการวัดและประเมินผลและการพัฒนา และส่งเสริมงานวิชาการนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนที่จะให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่ควรจัดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีดังนี้ (1) การจัดตั้งคณะทำงานวิชาการ ลักษณะของคณะกรรมการคือการจัดกลุ่มครูในวิชาเดียวกันให้ทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (2) อำนวยความสะดวกในการจัดตั้งชมรมและสมาคมวิชาการเพื่อให้คำปรึกษาและเผยแพร่ผลงานวิจัยทางวิชาการ (3) ส่งเสริมให้มีการจัดทำหนังสือ วารสารเผยแพร่ หรือมีการประชุมสัมมนา คำนคว้าวิจัยอยู่เสมอ (4) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และความรู้ทางวิชาการ ซึ่งรวมถึงโอกาสในการศึกษาต่อและการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงผลการเรียนรู้และขยายความรู้ให้กับนักเรียน (5) การเรียนในห้องเรียน ควรจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของโรงเรียน เช่น นักเรียนอาจจะแบ่งกันตามความสามารถ แบ่งคณะ นอกจากนี้ วิธีการจัดและสอนครูยังสามารถส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เช่น การจัดครูเพื่อสอนชั้นเรียน จัดครูเฉพาะทางหรือจัดทีมครู

จักรกฤษ วงษ์ชาติ (2551) ได้อธิบายถึงกระบวนการพัฒนาบุคลากร เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร ประกอบด้วย กำหนดปรัชญา นโยบาย มาตรการและการนำไปสู่ การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจถึงความพร้อม ภูมิภาวะและประสบการณ์ของครูทุกคน เพื่อให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในการควบคุมเวลาการสอนที่ใช้ในกิจกรรมการสอนของครู กำกับดูแล ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด จูงใจให้ครูมีพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริม การพัฒนาความถนัดทางวิชาชีพ

4.2 คุณภาพครู

ความหมายของคุณภาพครู

คำว่า “คุณภาพครู” เป็นคำที่มีหลากหลายความหมาย โดยความหมายที่ระบุ มักจะสะท้อน มุมมองและความสนใจที่แตกต่างกันของผู้เขียน นักวิจัย และนักนโยบาย (Strong, 2012; อ้างถึงใน Naylor and Sayed, 2014) อาทิ คุณภาพครู เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถทาง วิชาการ (ระบุได้ตามคุณสมบัติ) คุณภาพครู เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพของการปฏิบัติการณ์ใน ชั้นเรียน คุณภาพครู เป็นเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน คุณภาพ

ครู ประกอบด้วย การฝึกอบรมและคุณลักษณะของครูพิจารณาจากมุมมองแบบองค์รวม คุณภาพครู พิจารณาเกี่ยวกับการฝึกอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำงานในสภาพแวดล้อมที่ครูมีส่วนร่วมในแหล่งการเรียนรู้ และการสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่ ครูได้รับจากการบริหารโรงเรียนภาวะผู้นำและค่าตอบแทน

อนันท์ งามสะอาด (2554) ให้ความหมายของครูคุณภาพ หมายถึง ครูที่ครองตน ครองคน ครองงานเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถโน้มน้าว จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีความสุข โดยมีภาวะผู้นำ (LEADERSHIP) ดังนี้

1. Learner เป็นคนที่เรียนรู้อยู่เสมอ ความปรารถนาที่จะเรียนรู้ที่จะเพิ่มคุณค่าของมนุษย์
2. Example ครองตนเป็นแบบอย่างได้ มีเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี มีความมั่นคงในชีวิต เชื่อถือได้และได้รับการยอมรับนับถือ
3. Attempt มีความเพียรพยายามที่จะสร้างและพัฒนาคน ตามวิถีชีวิตที่ถูกทางตามวิถีชีวิตที่ถูกทางตามวิถีวัฒนธรรมที่ดี มุ่งมั่นสร้างสังคมให้น่าอยู่
4. Drive มีแรงขับ จุดประกาย ใจเบิกบาน ในแนวทางวิถีชีวิตที่บริสุทธิ์ มีวิธีการคิดที่ถูกต้อง มีจินตนาการไปสู่จุดหมายที่ชัดเจน
5. Expert มีความชำนาญมีมาตรฐานและคุณภาพ สามารถเชื่อมต่อต่อมีความสุขที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ความรู้เพื่อศิษย์ได้
6. Responsibility เจ้าหน้าที่การศึกษา อยากรเห็นรอยยิ้มของนักเรียน บูรณาการการเรียนการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทำประโยชน์ให้ตัวเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคมของคุณ
7. Self-confidence มีความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู มีความมั่นใจในการถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ด้วยวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ
8. Human relation มีมนุษยสัมพันธ์ คิดให้กว้าง เข้าใจตนเองและผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น
9. Intelligence มีปัญญา ฉลาด สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้
10. Personality บุคลิกดี เป็นผู้นำดี

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพครูเป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของครู ประกอบด้วย คุณธรรมและจรรยาบรรณ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ การมุ่งมั่นพัฒนาและบุคลิกภาพ

ความสำคัญของคุณภาพครู

ดี (Gerritsen & Webbink, 2016) ได้ให้ความสำคัญของคุณภาพครูว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นประเด็นสำคัญในนโยบายทางการศึกษา โดยทำการทดลองคุณภาพครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชาวดัตช์ พบว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงออกของนักเรียนและการที่มีครูที่มีคุณภาพแตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนักเรียน นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นตัวสำคัญของคุณภาพยังไม่เป็นที่ชัดเจน แต่ปัจจัยหนึ่งมาจากประสบการณ์ของครูซึ่งในบริบทของชาวดัตช์ คุณภาพครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษา โรงเรียนแต่ละแห่งจะจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้เท่าเทียมกัน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกที่เท่าเทียมกัน ลักษณะนักเรียนที่คล้ายคลึงกัน ขนาดห้องเรียนที่เท่ากัน แต่การทำให้คุณภาพครูมีความเท่ากันเป็นสิ่งที่ยากของครูแต่ละคน

พิณสุตา สิริธรรังคร (2557) ได้ให้ความสำคัญของคุณภาพครูส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของการเรียนรู้ทางการศึกษาและผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูที่มีศักยภาพทางวิชาชีพสูงในด้านความสามารถและความรู้ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถจัดการการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน สำคัญต่อคุณภาพการสอน ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับโรงเรียน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2555) ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับครูที่พวกเขาจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพเพื่อให้พวกเขาสามารถบรรลุศักยภาพสูงสุด ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการทำงานประกอบด้วยทักษะและความรู้ที่ได้มาซึ่งต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่องานที่เน้นทักษะมากกว่าความรู้ มีการพัฒนาวิชาชีพครูที่เป็นที่ยอมรับของสังคมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดแบบรวมๆ ไม่ใช่เฉพาะตัว การวิจัยเสริมปัญญาและความเห็นอกเห็นใจ

กรุงเทพธุรกิจ (2558) ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของครูซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทั้งองค์ความรู้และบ่มเพาะประพจน์แก่เด็กและเยาวชน ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้เด็กไทยของเราสามารถอ่านออกเขียนได้และครูเป็นผู้สร้างความรู้และความสามารถของเด็ก และเห็นด้วยทุกด้านของวิชาชีพวิชาการด้านการเรียนการสอน นักวิชาการ

ต่าง ๆ จะต้องมีร่างกายที่แข็งแรง ผ่านการพลศึกษา จิตสำนึกด้านสุขภาพจิต ศิลปศึกษา ดนตรี และสังคมได้ส่งพลัง ครูต้องสอนให้เด็กเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รู้จักประกอบอาชีพของตนเอง ประโยชน์ส่วนรวม รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนวิชาลูกเสือเนตรนารี รวมทั้งรู้จักความเสียสละอดทน ด้วยวิชาทหารซึ่งวิชาดังกล่าวจะพัฒนาให้เยาวชนมีความรู้อย่างสมบูรณ์ในทุกด้าน

จิราภา สงวนสุข (2556) ได้ให้ความสำคัญคุณภาพครูว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ด้านคุณภาพของครูมีปัจจัยย่อยที่ส่งผลคือ แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งตามทฤษฎีของ Hergberg's Motivation – Hyqicne Theory

จากการให้ความสำคัญของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าคุณภาพครูเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นประเด็นสำคัญในนโยบายทางการศึกษา ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู

องค์ประกอบของคุณภาพครู

คณะอนุกรรมการคุรุสภาวิชาชีพครู (2533 น. 9-11) ได้ทำการศึกษาดังนี้ คุณลักษณะที่ดีของครู 1) ความรู้ ครูควรมีความรู้เฉพาะด้าน เช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและแผนพัฒนาการศึกษา เชี่ยวชาญในหลักสูตรที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและวิธีการประเมินผลการศึกษาในรายวิชาหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาการที่เกิดขึ้นในสังคมและโลกของเรา รวมถึงการเปลี่ยนแปลง 2) การศึกษาหมายความว่าครูต้องสอนอย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่การศึกษามีวิวัฒนาการ ตามความสามารถและความสนใจของนักศึกษา นอกจากนี้ ยังให้บริการและคำแนะนำด้านการเรียนรู้ วินัยในตนเอง และการดูแลสุขภาพ จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และปรับการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันในประเทศได้ 3) คุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือ ครูต้องมีศรัทธาในวิชาชีพครูและตั้งใจที่จะใช้ความรู้ ความสามารถระดับมืออาชีพในการให้บริการนักเรียนและสังคม อุทิศเวลาและความพยายามเพื่อส่งเสริมการเติบโตของนักเรียนทุกคนที่มีความรัก ความเอาใจใส่ และความเห็นอกเห็นใจต่อนักเรียน การพัฒนาในทุกด้าน 4) ความมุ่งมั่นในการพัฒนา ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตัวเองต้องสนใจในการเรียนรู้และต้องศึกษาเพื่อให้ได้ความรู้ การศึกษาและการพัฒนาชุมชนเพื่อประติษฐ์และทดลองด้วยวิธีการต่างๆ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558) ได้เสนอทักษะ 7C ของครูอาชีพ เป็นทักษะสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติและพึงมีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นทักษะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อการพัฒนาเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) 2) การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered approach) 3) การนำนวัตกรรมไปใช้ (Classroom innovation implementation) 4) การประเมินตามสภาพจริง (Classroom authentic assessment) 5) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) 6) การกลยุทธ์ในการจัดการชั้นเรียน (Classroom management) และ 7) การเสริมสร้างลักษณะ (Character enhancement)

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2557) ได้เสนอแนวคิดครูคุณภาพประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการดังนี้ 1) มีความรู้ดี ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการที่จะสอน ตลอดจนการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เชื่อมั่นใน ตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เป็นต้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูคือ การสอนดีและการปกครองดี สามารถอธิบายได้รวบรัดชัดเจน สอนสนุก ทำเรื่องที่ยากให้ง่ายได้ ควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นต้น 2) มีบุคลิกภาพดี ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ รูปร่างท่าทางดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พุดจาไพเราะนุ่มนวล น้ำเสียงชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นผู้ที่มี มนุษยสัมพันธ์ดี มีอัธยาศัยไมตรีกับทุกคน 3) มีคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะของครูที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ การประพฤติดี เว้นจากอบายมุขทั้ง ปวง กระทำแต่สิ่งที่ดีที่สุจริต ทั้งกาย วาจาและใจ และต้องมีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจคือ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรม และมานะอดทน เป็นต้น

ธนาคารโลก (2010) ได้ กำหนดเป้าหมายคุณภาพครูไว้ 8 ประการดังนี้ 1) ความต้องการในการผลิตและปริมาณครูที่มีในสายวิชาชีพครู 2) การเตรียมความพร้อมสำหรับครูก่อนประจำการ 3) การสรรหา และการจ้างงาน 4) ปริมาณงานของครู และความเป็นอิสระในการทำงาน 5) การพัฒนาวิชาชีพ 6) ค่าตอบแทน: เงินเดือนและผลประโยชน์ 7) กฎของการเกษียณอายุ และผลประโยชน์ 8) การตรวจสอบและการประเมินผลด้านคุณภาพของครู 9) ตัวแทนครู และการออกเสียงเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ 10) ภาวะผู้นำในสถานศึกษา

เซนเดซัส(Zendejas, 2013) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม 2) การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา 3) การสื่อสารทางการพูดและการเขียนสื่อความ 4) สังคมและการควบคุมอารมณ์ 5) ความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณในการทำงาน 6) ความเชื่อและค่านิยมส่วนบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการของรัฐแอละแบร์ตา ประเทศแคนาดา (2016) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครู 2) มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง 4) การจัดบรรยากาศทางการเรียนรู้ 5) ประยุกต์ความรู้พื้นฐานสู่บริบทสังคม 6) ยึดมั่นในกรอบกฎหมายและนโยบาย

มาตรฐานคุณภาพครูของรัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา (Colorado Department of Education, 2016) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพครูไว้ 6 ข้อดังนี้ 1) มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน 2) ให้ความปลอดภัยและความเคารพในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้สังคมที่หลากหลาย 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอนและจัดสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ 4) นำผลการประเมินผู้เรียนและตนเองมาพัฒนาการปฏิบัติตน 5) มีความรับผิดชอบต่อพัฒนาการของผู้เรียน 6) กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้

พิณสุดา สิริรังสรรค์ (2557) ได้เสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21 ได้ให้องค์ประกอบของพฤติกรรมครูที่มีคุณภาพ คือ 1) เป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู 2) ความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 3) มีทักษะการสื่อสาร 4) อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 5) ทนสมัยทันเหตุการณ์ 6) ให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและข่าวสาร วิทยาศาสตร์ และความรู้ 7) สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนจัดการเรียนรู้ของนักเรียน 8) ใฝ่คว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง 9) เป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม 10) เข้าใจอัตลักษณ์ของคนต่าง ๆ ในประเทศไทย 11) ภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก 12) ยอมรับและขึ้นนำการเปลี่ยนแปลง 13) มีความพร้อมและปรับเปลี่ยนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและประชาคมอาเซียน

ปราณี จันทราชัย (2551) ใช้ตัวอย่างครูผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 765 คน และทำการศึกษาแบบจำลองเชิงสาเหตุสำหรับครูผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการศึกษาวิชาชีพที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ .01 เป็นปัจจัยเบื้องหลังปัจจัยสนับสนุนในสถาบันการศึกษา ปัจจัยการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ปัจจัยทางวัฒนธรรมและปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

จิรนนท์ พันธุ์ฉลาด (2552) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคือแรงจูงใจในการทำงาน สุขภาพจิตของครู ขวัญกำลังใจของครู เศรษฐศาสตร์ครู งานอื่น ๆ ที่

ได้รับมอบหมายจากครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกภาพของครู ผลการเรียนรู้
ทัศนคติต่อวิชา ทัศนคติต่อวิชาชีพครู และการใช้สื่อการสอน

สุเทพ ธรรมตระกูล (2555) สุ่มตัวอย่างนักเรียน 1,388 คน นักเรียนจาก
คณะศึกษาศาสตร์ 386 คน คณาจารย์ 602 คน และนักเรียน 400 คนจากสำนักงานบริหาร
Masayo Musuxsa ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์
ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ลักษณะของครูยุคใหม่ประกอบด้วยห้าองค์ประกอบ
ทักษะการศึกษาคณะธรรม ทักษะทางอารมณ์และความรู้ความเข้าใจ

เพชรรัตน์ สายนำพามีลาภ (2556a) สังกัดสำนักงานบริการระดับมัธยมศึกษา
เขต 39 การวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบครูคุณภาพตามการรับรู้ของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูคุณภาพสูงใน
ยุคปฏิรูปการศึกษา โดย ครู สำนักงานเขตพื้นที่บริการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 39 ได้รับการ
วัดขนาดด้วยค่าประมาณ 5 ระดับ ระดับความเชื่อมั่น 0.98 กลุ่มตัวอย่างมีครู 422 คน
ส่วนประกอบหลักและองค์ประกอบมาจากถูกหมุนโดยวิธี Verrimax มีสี่องค์ประกอบภายใต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 39 1) ความรู้ความสามารถ 2) คุณธรรมและ
จริยธรรม 3) มนุษยสัมพันธ์ และ 4) รักและไว้วางใจในวิชาชีพครู

สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) การศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพครูที่มีอิทธิพลต่อ
คุณลักษณะของนักเรียนในต้นศตวรรษที่ 21 ได้ให้ผลลัพธ์องค์ประกอบต่อไปนี้ของคุณภาพครู:
1) ความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนา 2) ลักษณะส่วนบุคคลของครู 3) คุณธรรมและจริยธรรมของครู
และ 4) ทักษะความเป็นผู้นำของครู

เพชรรัตน์ สายนำพามีลาภ (2556b) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์
องค์ประกอบของครูคุณภาพสูงในยุคปฏิรูปการศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 39 จากการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานบริการมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่ 39 มี 4 องค์ประกอบ คือ ส่วนที่ 1 ความรู้ความสามารถ องค์ประกอบที่ 2 คุณธรรมและ
จริยธรรม องค์ประกอบที่ 3 คือความสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 4 คือความรักและความไว้วางใจใน
การสอน

วรรณกร พรประเสริฐ (2561) การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและลักษณะของ
ครูผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลปรากฏว่า
องค์ประกอบและคุณลักษณะของคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยนเรศวรมีองค์ประกอบ
5 ส่วน คือ องค์ประกอบ 1 บุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบ 2 ทักษะทางวิชาการ องค์ประกอบ

3 คุณธรรมและจริยธรรมของครู องค์ประกอบที่ 4 คือจิตวิญญาณของครู และ องค์ประกอบที่ 5 คือบุคลิกภาพ

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของปัจจัยคุณภาพครู เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คุณธรรมและจรรยาบรรณ

องค์ประกอบที่ 2 กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งมั่นพัฒนา

องค์ประกอบที่ 4 บุคลิกภาพ

1. คุณธรรมและจรรยาบรรณ

ผกา สัตยธรรม (2550 : 32-33) อธิบายถึง คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ ประกอบอาชีพครูมีความสำคัญระหว่างคุณธรรมของครูเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญแก่ครูและ ผู้เกี่ยวข้องดังนี้ 1) คุณธรรมของครู ทำให้ครูเป็นผู้เป็นคนดี เพราะมีคุณสมบัติที่ดีจากการปฏิบัติ ตามคุณธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจย่อมเป็นที่เคารพบูชาของผู้อื่น 2) ผู้เป็นครู สามารถนำเอาคุณธรรมต่าง ๆ ที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ไปอบรมสั่งสอนและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 3) คุณธรรมของครูทำให้เกิดศรัทธาเลื่อมใสจากใจของผู้เกี่ยวข้องก่อให้เกิดความมั่นคงวิชาในอาชีพ ครู 4) เป็นที่แน่ใจว่าประชาชนของชาติจะเป็นคนดีได้ตามที่ครูได้ให้การอบรมสั่งสอนแนะแนวและ แนะนำให้ปฏิบัติคุณธรรมตามความเหมาะสม

บุญเลิศ จุลเกียรติ (2557) ความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง จรรยาบรรณที่แต่ละวิชาชีพได้กำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติ ชื่อเสียง และ สถานะของสมาชิกให้ได้รับความน่าเชื่อถือทางสังคมอาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

ครุสภา (2556) ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจริยธรรมของ ผู้ประกอบวิชาชีพอาชีวศึกษาไว้ดังนี้ 1) จรรยาบรรณเพื่อตนเอง ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต้อง มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองอย่างมีอาชีพ มีบุคลิกภาพ และมีวิสัยทัศน์เสมอเพื่อให้ทันกับการ พัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง 2) จรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพ ด้านการศึกษาต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบในวิชาชีพของตน และเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์การวิชาชีพ 2) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการศึกษาต้องส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง 3) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการศึกษาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางกาย วาจา และจิตใจ 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต้องไม่ดำเนินการใด ๆ ทำให้ตนเองเป็นปฏิปักษ์ต่อความผาสุกทาง

ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนและผู้รับบริการ การรับหรือประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งในทางที่ผิด ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาควรช่วยเหลือกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดหลักคุณธรรม เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ห่วงสุมุดความรู้ดีจิตดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 5) จริยธรรมทางสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาควรประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ

2. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1997) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง กระบวนการ ออกแบบการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้บรรลุผลประกอบด้วยหลักการซึ่งต้อง ระบุแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์และข้อมูลอื่นๆ ที่สนับสนุนให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอน ประสบความสำเร็จ

มุฮัมมาดี ปีกัมและคณะ (Muhammadi et al., 2015, pp. 137-138) ศึกษากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน พบว่าการวางแผนการสอน การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย และวัฒนธรรมการเรียนรู้สามารถส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนได้

เมอร์ริลไรเกิลท (Merrill – Reigelath, 2018) ได้แสดงทัศนะว่ากลยุทธ์ในการสอนเป็นกระบวนการที่เสนอเป็นขั้นตอนที่ละเอียดและต่อเนื่อง ดังนี้ 1) เลือกหัวข้อปฏิบัติทั้งหลายที่จะสอนด้วยการวิเคราะห์ภารกิจ 2) ตัดสินใจว่าจะสอนข้อภารกิจใดเป็นอันดับแรก 3) จัดลำดับก่อนหลังของข้อภารกิจที่เหลือ 4) ชี้แจงเนื้อหาที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจ 5) จัดเนื้อหาเข้าบทเรียนและจัดลำดับบทเรียน 6) จัดลำดับการสอนภายในบทเรียนต่าง ๆ 7) ออกแบบการสอนในแต่ละบทเรียน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถความชำนาญในการนำวิธีสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือมีความหมายในแนวกว้างว่าเป็นความสามารถความชำนาญที่นำเอาวิธีสอนสื่อการสอนเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มาช่วยสอนเพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสูง ในระยะเวลารวดเร็วทักษะการสอนที่ใช้ในการสอนมีมากมายหลายทักษะ เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนการอธิบายการเฝ้าความสนใจการใช้สื่อการสอนการใช้กระดานดำการเสริมแรงและการสรุปบทเรียน

3. การมุ่งมั่นพัฒนา

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้ให้ความสำคัญการพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ โดยสำรวจว่าตนเองมีข้อบกพร่องในด้านใด มีข้อจำกัดอย่างไร วิเคราะห์ตนเองในสิ่งที่ต้องปรับปรุง ค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงอย่างหลากหลายทางเลือก และเลือกวิธีที่เหมาะสมกับศักยภาพของตัวเองมากที่สุดลงมือปฏิบัติตามทางเลือกแล้วหาทางปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้ความหมายของความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนาหมายถึงการศึกษาและแสวงหาความรู้ ติดตาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ วิชาการและวิชาชีพ ความรู้และนวัตกรรมถูกสร้างขึ้นเพื่อการพัฒนาตนเองและการพัฒนางาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้ให้ความหมาย การมุ่งมั่นพัฒนาของครู หมายถึง การที่ครูเสริมสร้างและพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการเป็นครูมืออาชีพ รู้จักเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ ส่งเสริมตนเองและช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยตนเอง

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง คุณลักษณะครูที่มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตน ไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่องและการสนับสนุนช่วยเหลือครูคนอื่นให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพด้วย

4. บุคลิกภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะที่ดีของ ครู 10 ประการ พบว่าบุคลิกภาพที่ดีของครูนั้นจะต้องมีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่พร้อมทั้งต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ รู้จักบำรุงรักษา ภายและจิตใจให้สมบูรณ์

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2554) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของครูไทยในทศวรรษที่ 21 ควรมีพฤติกรรมของความเป็นครู คือ มีสุขภาพะร่างกายที่แข็งแรง มีความมั่นคงทางอารมณ์ อดทนต่อความทุกข์ยากในทุกสถานการณ์สอดคล้องกับคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า บุคลิกภาพของครู หมายถึง ลักษณะโดยรวมของบุคคลทั้งลักษณะภายนอก และลักษณะภายใน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ บางอย่างก็แสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้ได้ บางอย่างก็ไม่แสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้ บุคลิกภาพมีส่วนอย่างสำคัญต่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

4.3 ลักษณะของผู้เรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและองค์ประกอบของลักษณะของผู้เรียนไว้ ดังนี้

ยูเนสโก (UNESCO, 2005) ได้อธิบายถึงคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของ ยูเนสโกซึ่งพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และ ผลลัพธ์ ดังนี้

1. ลักษณะของผู้เรียน ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนจากครอบครัวและชุมชน

2. สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยเพื่อป้องกันการล่องละเมิดทางเพศ และจัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ

3. เนื้อหาการเรียนรู้ จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ สื่อการเรียนรู้ และทักษะพื้นฐานโดยเฉพาะการรู้หนังสือ การเขียน และเลขคณิต ตลอดจนทักษะชีวิตที่เด็กต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย เพศศึกษา โภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่างๆ

4. กระบวนการเรียนการสอน ที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในบรรยากาศของห้องเรียนนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการที่ดีครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนและการเชื่อมช่องว่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ของการศึกษาที่มีคุณภาพต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของชาติและการมีส่วนร่วมของสังคม

ตาราง 5 แสดงกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนตามแนวคิดของยูเนสโก

กรอบพิจารณา	ตัวชี้วัดคุณภาพ
ลักษณะของผู้เรียน	1. นักเรียนมีสุขภาพที่ดี ภาวะโภชนาการสมบูรณ์ มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียน
กระบวนการเรียนการสอน	2. ครูมีคุณภาพในการสอนและมีเทคนิคการสอนที่กระตือรือร้น
เนื้อหาสาระ	3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน ครอบคลุม
	4. หลักสูตรสอดคล้องและสนองความต้องการของสังคม

กู๊ด (Good, 1973) อธิบายเจตคติต่อการเรียน หมายถึงความโน้มเอียงหรือแนวโน้มของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งของต่อ สถานการณ์หรือค่านิยมโดยปกติจะแสดงออกมาพร้อมกับความรู้สึกทางอารมณ์เจตคติไม่ อาจสังเกตได้โดยตรงแต่จะอ้างอิงได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งที่เป็นพฤติกรรมทาง ภาษาและไม่ใช่ภาษา

สุรัตน์ เตียวเจริญ (2543, น. 53-58) ศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยอธิบายถึง ปัจจัยทางด้านส่วนตัวของนักเรียน แบ่งออก 2 ส่วน ดังนี้

- 1) เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผู้เรียนไว้ในแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียนที่คาดหวังไว้คือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ทักษะ และมีความสุข ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ลักษณะของผู้เรียน การที่นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีเจตคติที่ดีและมุ่งมั่นในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ปัจจัยที่ 2 ครูผู้สอน กระบวนการเรียนรู้และการประเมินผล การจัดกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการจัดหลักสูตร

ปัจจัยที่ 3 การบริหารของผู้บริหาร การบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ปัจจัยที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน การสนับสนุนจากชุมชน/ท้องถิ่นการร่วมมือกันระหว่างบ้านกับสถานศึกษา

ปัจจัยที่ 5 สภาพแวดล้อมและบริการการศึกษาที่สถานศึกษามีสื่อต่างๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

พัชสุดา กัลยาณวุฒิ (2558) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า ปัจจัยของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้น แรงจูงใจในการบรรลุผล ทศนคติต่อการเรียนรู้ การใช้เวลาในการเรียน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือความรู้สึกเกี่ยวกับปัจจัยส่วนตัวของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0

จากแนวคิดและเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า มีปัจจัยลักษณะผู้เรียนได้มีนักวิชาการใช้ชื่อที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้จัดองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่า มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

องค์ประกอบที่ 2 เจตคติต่อการเรียน

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1969) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจในการบรรลุผลสำเร็จหมายถึงแรงจูงใจที่ขับเคลื่อนบุคคลให้มุ่งมั่นที่จะบรรลุมาตรฐานความเป็นเลิศที่กำหนดโดยบุคคล

วิทเทคเกอร์ (Whittaker, 1970) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันที่ขับเคลื่อนบุคคลให้ลงมือทำเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นมีประสิทธิภาพและเป็นแรงผลักดันที่ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วรัญญูยา ไชยลา (2550) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นความพยายามของบุคคลเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยหวังว่าจะบรรลุเป้าหมาย และเมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค เราก็มุ่งมั่นที่จะเอาชนะมันด้วยการหาวิธีเผชิญหน้ากับมันโดยไม่ประนีประนอม

ภักพล นันทาวิราช (2551) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นความปรารถนาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้ประสบความสำเร็จไม่ได้ละทิ้งอุปสรรคที่ขวางทางพยายามคิดหาวิธีแก้ไขต่างๆ ฉะนั้นต้องการนำตัวเองไปสู่ความสำเร็จและทำงานอย่างอิสระ

เอี่ยมพร บังสรวง (2551) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นประสิทธิภาพในการทำงาน ความกระตือรือร้นในการทำงานให้เสร็จจุล่ง ความเต็มใจที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง แรงจูงใจให้ทำกิจกรรมทางจิตที่พยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งหมดและทำงานด้วยความใส่ใจในรายละเอียดอย่างพิถีพิถัน

กฤษณา ศรีรุณ (2552) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของแต่ละบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพ

นิตยา สิทธิเสื่อ (2553) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นความปรารถนาที่จะบรรลุบางสิ่งทีประสบความสำเร็จทั้งๆ ที่มีความยากลำบากไม่ได้ยอมจำนนต่ออุปสรรคที่ขัดขวางและพยายามค้นหาวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่ความสำเร็จ มาตรฐานที่กำหนดจากคำจำกัดความข้างต้น เป็นการดีสำหรับการบรรลุ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำกิจกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ โดยจะมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยานตั้งใจมุ่งมั่นในการทำให้สำเร็จมีเป้าหมายที่ชัดเจนมีความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและมีความอดทน

2. เจตคติต่อการเรียน

เคแกน (Kagan, 1990) ได้เสนอแนวคิดทัศนคติเป็นแนวโน้มที่หยั่งรากลึกในความคิด สิ่งที่เกิดขึ้นในทางบวกหรือทางลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติ ประกอบด้วยสององค์ประกอบที่สำคัญ ความรู้ความเข้าใจและอารมณ์ ดังนั้นเราจึงสรุปได้ว่าความหมายของอัตถิภาคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่แสดงออก เป็นพฤติกรรมเช่น ความชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย ไม่พอใจคุณลักษณะทั้ง 5 ตามทิศทางเจตคติทั่วไป ย่อมทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ กำหนดแนวทางไว้ ปฏิกริยาตอบสนอง

ฮ็อก (Hogg, 1998) ได้เสนอแนวคิดทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ความรู้สึกและพฤติกรรมที่มีต่อกลุ่มคน สิ่งของ เหตุการณ์ และสัญลักษณ์อาจเป็นบวกหรือลบ ในความหมายข้างต้น

โอเลนคา ไบลัช บิโอ (Olenka Bilash Bio, 2009) กล่าวว่าทัศนคติของผู้เรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ การมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรม การเรียนภาษาต่างประเทศจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ ทัศนคติเชิงบวกในภาษาต่างประเทศจะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา โดยเพิ่มจำนวนทักษะและข้อมูลการเรียนรู้

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการเรียนรู้หมายถึงการประเมินความรู้สึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เช่น บุคคล สถานการณ์ วัตถุ หรือวัตถุ คิดบวกหรือลบได้

5. ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

กฤษณา วิเชียรวารี (2561) อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ความเป็นผู้นำของผู้ดูแลระบบสถาบันนั้นสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในระดับสูงสุด ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนการจัดการศึกษาคำนิ่งถึงคุณภาพของผู้เรียน ระดับสูงสุดอันดับสองคือวาระการศึกษาของโรงเรียน และความเป็นผู้นำของ

ผู้บริหารโรงเรียนสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน อย่างน้อยอันดับต่ำสุดคือการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในแต่ละโรงเรียน

ชัยมงคล บุญชัย (2464) อธิบายความสามารถในการทำนายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักเลขาธิการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จัดการการเรียนรู้ของนักเรียนและเป้าหมายและการปฏิบัติของโรงเรียนในแง่ของการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุน คุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้ร้อยละ 79

ปภาวรินทร์ สมจิต (2564) อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและผู้นำทางวิชาการที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถาบันการศึกษา ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เราพบตัวแปรสี่ตัวที่มีอำนาจทำนาย ได้แก่ ภูมิหลังและประสบการณ์ (K1) ความสามารถ (K6) ทักษะ (K5) และความรู้ (K4) คุณภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านลักษณะนิสัยดี (K2) คุณธรรมและจริยธรรม (K3) ไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน และตัวแปรทำนายทั้ง 6 ตัวแปร สำนักเลขาธิการเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 รวมได้ร้อยละ 56.30 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ค่า 0.158

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการวิจัยและสรุปผลวิจัยว่าปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนไว้ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน

5.2 คุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สุทธิชัย พันธุ์สุวรรณ (2558) ได้บรรยายผลการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านคุณภาพครูที่มีผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านคุณภาพครูที่มีผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1.1.1 ปัจจัยความมุ่งมั่นในการพัฒนาครู การวัดผลโดยใช้ตัวแปรที่สังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาครูเพื่อน และ 3) การพัฒนาความสัมพันธ์ในชุมชน

1.1.2 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของครูวัดจากตัวแปรที่สังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) เป็นแบบอย่าง 2) ได้รับการฝึกฝน 3) บุคลิกภาพและ 4) ประสบการณ์การสอน

1.1.3 ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรมของครู วัดจากตัวแปรสังเกต 4 อย่าง คือ 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) มีวินัยและความรับผิดชอบในวิชาชีพครู 3) ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม 4) มีพฤติกรรมของตนเอง

1.1.4 ปัจจัยทักษะการสอนของครู วัดจากตัวแปรที่สังเกตได้ 2 ตัวแปร ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ 1 อย่าง 1) ความรู้ และ 2) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

1.2 แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่มีผลต่อลักษณะนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 พบว่า ความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนาและลักษณะส่วนตัวของครูมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อทักษะการสอนของครู คุณธรรมและจริยธรรม ลักษณะครู และนักเรียนในตอนต้นของศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงแต่ละตัวได้ 89.00, 79.00 และ 31.00 ตามลำดับ

1.3 ผลกระทบทางอ้อมและโดยรวมต่อคุณลักษณะของปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรง ลำดับอิทธิพลต่อนักเรียนต้นศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ ความพยายามในการพัฒนาครูมีผลกระทบโดยตรงมากที่สุดต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 รองลงมาคืออุปนิสัยของครู คุณลักษณะและจริยธรรมของครู ลักษณะส่วนบุคคลของครูและความมุ่งมั่นในการพัฒนาครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะของนักเรียน ครู และคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูในช่วงต้นศตวรรษที่ 21

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R) ของปัจจัยด้านคุณภาพครูที่มีผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 พบว่า ความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะส่วนตัวของครู คุณธรรมและจริยธรรมของครูและทักษะการสอนของครูพยากรณ์ได้ 31%

วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนเพราะครูเป็นผู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกคนหากครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้ความสามารถรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่สม่ำเสมอมีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและมีแรงจูงใจในการทำงานก็ย่อมส่งผลให้คุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงขึ้น

ธนัช มหาสินทรัพย์ (2560) รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ การกระตุ้นทางปัญญาการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) สภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนและความสัมพันธ์กับชุมชน 3) คุณภาพการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร คือคุณภาพการสอน พฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขันความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนและการจัดรูปแบบชั้นเรียน และ 4) การบริหารจัดการคุณภาพผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ดี เก่ง และมีสุข

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการวิจัยและสรุปผลวิจัยว่าปัจจัยคุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนไว้ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพครูมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน

5.3 คุณลักษณะผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.77-78) ได้อธิบายถึงความพร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ต้องมีองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันของเด็กในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง รู้ความถนัด ความสามารถ จุดแข็ง และจุดอ่อนของคุณ เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ ให้คุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และรับผิดชอบต่อสังคม 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัวคุณ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ให้เหตุผลและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และยอมรับปัญหา สาเหตุของปัญหาทางเลือกและตัดสินใจ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง เข้าใจและรู้สภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้ว่าจะอะไรทำให้เกิดความเครียด เรียนรู้วิธีควบคุมอารมณ์และความเครียดของคุณ หลีกเลี้ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ 1) การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่นมีความเหมาะสมในสถานการณ์

ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พงศกร โมงขุนทด (2563) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนและระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ประจำปี 2561 จำนวน 363 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .95 และแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความพร้อมของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง การสนับสนุนจากผู้ปกครองอยู่ในระดับสูง ด้านการจัดการเรียนการสอนในด้านนโยบายส่งเสริมนักศึกษาอยู่ในระดับสูง และสื่อสนับสนุน (2) คุณภาพผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน บวกกับคุณภาพของผู้เรียนที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามลำดับ ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง สนับสนุนสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการวิจัยและสรุปผลวิจัยว่าปัจจัยลักษณะของผู้เรียนส่งผลคุณภาพของผู้เรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

จิตติวรรณ ลิฬหวนิช (2550) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำและคุณภาพนักเรียนในโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง พบว่าคุณภาพการสอนและผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคตะวันออกเฉียงอยู่ในระดับสูง ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางระหว่างทั้งเครื่องบินและเครื่องบินแต่ละลำ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการการทำนายที่ดีที่สุดพบว่าภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ส่วนตัว คุณภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ใช้อิทธิพลทางอุดมการณ์เพื่อกระตุ้นการใช้สติปัญญาคาดการณ์ได้ 39.70% โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในขณะที่ด้านแรงจูงใจไม่สามารถคาดการณ์ได้ทางสถิติ

โยธิน สกุลเดช (2550) ศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในการบริหารเขต 1 พบว่าระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูงและในแต่ละมิติ มีความสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างตัวแปรอิสระในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนและบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายความเป็นผู้นำทางวิชาการในผู้บริหารโรงเรียนได้ ความสำเร็จของนักเรียนขึ้นอยู่กับบรรยากาศของโรงเรียน

วราพรณ์ พึ่งตาแสง (2555) ศึกษาโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะภูมิคุ้มกันของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เป็นแบบสอบถามปัจจัย 5 ประการที่มีอิทธิพลต่อลักษณะผู้เรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการสอน หลักสูตรครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการการศึกษา การกำหนดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน วัดคุณลักษณะของผู้เรียน ประเภทคำถามเป็นตัววัดสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการแบบขั้นตอน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ บรรยากาศของหลักสูตรและพฤติกรรมการศึกษาของครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันทำนายคุณลักษณะผู้เรียนได้ร้อยละ 55.6

ประภาภรณ์ วงศ์แพทย์ (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด จำนวน 640 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบตัวแปรแฝง จำนวน 5 ตัวแปร และตัวแปรที่สังเกตได้ จำนวน 15 ตัวแปร ตามลำดับดังนี้ 1) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษา วัดจากตัวแปรภาวะผู้นำด้านวิชาการและความรับผิดชอบทางการศึกษา 2) ตัวแปรครูผู้สอน วัดจากตัวแปรคุณภาพการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน และการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ตัวแปรผู้เรียน วัดจากตัวแปรเจตคติต่อการเรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพิ่มเติม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรู้พื้นฐานเดิม และความตั้งใจเรียน 4) ตัวแปรครอบครัว วัดจากตัวแปรเศรษฐกิจของครอบครัว บรรยากาศภายใน ครอบครัว และความรับผิดชอบของครอบครัว 5) ตัวแปรชุมชน วัดจากตัวแปรการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษา และความสัมพันธ์ของชุมชนกับสถานศึกษา การวัดความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบอยู่ในเกณฑ์ดี การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มี 3 ปัจจัย คือ 1) ครู 2) ผู้เรียน 3) พื้นฐานครอบครัว การศึกษาส่งต่อไปยังผลการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน และ 4) ชุมชนมีการสื่อสารผ่านผู้บริหารโรงเรียน มี 3 ประการ ครูและผู้เรียนแต่ละคนก้าวหน้าไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เศรษฐวัชร มัชปาโต (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 945 แห่ง โดยอาศัยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพียร์สันใช้ความสัมพันธ์ เพื่อวิเคราะห์ความเบ้ของ ส่วนประกอบการยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองสมมุติฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ผลการทบทวนความกลมกลืนของแบบจำลองที่พัฒนาโดยผู้วิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 234.91$, $df = 207$, $P = 0.09$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.97$, $RMSEA = 0.01$ และ $CN = 979.19$) โรงเรียนขนาดเล็ก สัมประสิทธิ์อิทธิพลเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) อิทธิพลโดยตรง 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครู และปัจจัยความเป็นผู้นำของครู ปัจจัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ขนาดอิทธิพลคือ 0.56, 0.14, 0.11 และ 0.09 ตามลำดับ 2) อิทธิพลทางอ้อมมี 3 อย่าง คือ ปัจจัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งต่อ บรรยากาศของโรงเรียนผ่านปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครูและปัจจัยความเป็นผู้นำของครูมีค่าสัมประสิทธิ์ทางอ้อมเท่ากับ 0.64 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโดยปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.27 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำของครูโดยปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์ทางอ้อม 0.07 3) ปัจจัยอิทธิพลทั้ง 4 ประการ คือ สถานภาพทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 4) เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.75 แล้ว ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.56 ปัจจัยภูมิอากาศของโรงเรียนที่มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.36 และปัจจัยความเป็นผู้นำของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.21 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของ ตัวแปรที่ศึกษาพบว่า

ตัวแปรความเป็นผู้นำ นักวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน บรรยายภาคในโรงเรียน ความเป็นผู้นำของครู และประสิทธิภาพการสอนของครูร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็กได้ร้อยละ 71

อรัญญา ชนะเพ็ญ (2559) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) ตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและดำเนินการสัมภาษณ์วิจัยกับผู้เชี่ยวชาญและให้ความรู้แก่โรงเรียนที่โดดเด่น ระยะที่ 2 คือ การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยและรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการใช้แพ็คเกจซอฟต์แวร์เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ยืนยันได้ และตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตการศึกษาระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม องค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการเชิงกลยุทธ์ องค์กร สุขภาพ และพฤติกรรมการสอนของครู 2) การพัฒนารูปแบบที่สอดคล้องกัน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด ตามด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู การจัดการเชิงกลยุทธ์และสุขภาพองค์กร โดยปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ร่วมกันอธิบาย คุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 62

พร้อมภรณ์ อนิสสิต (2559) ได้ศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเหนือภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 18 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูจำนวน 341 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ 18 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือขนาดแบบสอบถาม ประมาณการ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

คะแนนเฉลี่ย สันเขาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเหนือภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ 18 โดยรวมและตามลักษณะ 2) ระดับคุณภาพผู้เรียนโดยรวมของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3) ภาวะผู้นำเหนือภาวะ ผู้นำของผู้บริหารและคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน มัธยมเขต 18 มีความเกี่ยวข้อง 4) จากสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ตัวทำนายภาวะผู้นำเหนือ ภาวะผู้นำแบบผู้บริหาร กระตุ้นให้คนตั้งเป้าหมายให้ตนเอง (X3) อำนาจความสะดวกในการเป็น ผู้นำตนเองผ่านการให้รางวัลและวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ (X5) ส่งเสริมวัฒนธรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X7) การคิดเชิงบวก (X4) และการกระทำเป็นเรื่องปกติสำหรับบุคลากรที่จะนำตนเอง (X2) ไป ทำนาย โดยรวมแล้วคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานบริการชั้นมัธยมศึกษาเขต 18 อยู่ที่ 55.1 และสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนัช มหาสินทรัพย์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครู จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายความตรงเชิงโครงสร้าง โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร ประกอบด้วย การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน (3) ปัจจัยด้านคุณภาพการ สอน ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของครูและ นักเรียนและการจัดรูปแบบชั้นเรียน และ (4) ปัจจัยด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ดี เก่ง และมี สุข 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร และปัจจัยที่ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนน้อยที่สุด คือด้านสภาพแวดล้อม 3) ผลการตรวจสอบความตรงของ รูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล เชิงประจักษ์ โดยไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 52.33 ที่องศาอิสระค่า $df = 45$ ($P = 0.21086$)

เจริญ ภูวิจิตร (2560) ศึกษาการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบผสมวิธี คือ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง 346 ท่านทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิจัย

เชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน และการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพ การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่าความเหมาะสม ของการพัฒนาครูเพื่อ คุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการพัฒนายู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ การส่งเสริมและพัฒนาสิทธิครู การผลิต ครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การสร้างมาตรฐาน วิชาชีพครูให้เป็นที่ ยอมรับ และด้านที่มีสภาพการพัฒนายู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การพัฒนาครู ให้เกิดทักษะการ จัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้ความรู้ของครู 2.กระบวนการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การ สร้างมาตรฐาน วิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับ 1) การผลิตครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 3) การพัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการใช้ครู และ 5) การส่งเสริมและพัฒนาสิทธิครู 3.ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบการ พัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีความเหมาะสมสามารถนำไปพัฒนาได้จริง โดยมี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบ ที่ 1 การสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับ คือ 1) จัดระบบการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เงินเดือน และวิทยฐานะ 2) จูงใจให้คนเก่ง คนดีเข้าสู่อาชีพครู 3 ยกย่องและเชิดชูเกียรติครู ที่มีผลงานดีเด่น คุณธรรม และจรรยาบรรณ องค์ประกอบที่ 2 การผลิตครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 1) การปฏิรูปครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ให้ทันสมัยกับวิทยาการการเรียนรู้ 2) ลดการผลิตครู เชิงปริมาณและผลิตครูสาขาขาดแคลน ให้สอดคล้องกับความต้องการ

กฤษฎา วิเชียรวารี (2561) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรมบริการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 6 ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันกับครูในพื้นที่ 6 จำนวน 469 ราย ศึกษาแบบ ตามยอดสองทาง การออกแบบแบบสุ่ม วิธีการสุ่มตัวอย่าง มีการแบ่งชั้นอย่างไม่สมส่วน (เครื่องมือ สำรวจการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นแบบไม่สมมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสัมพันธ์ของเพียร์สันคือ ส่งผลให้ได้ คะแนนสูง จัดเรียงตามค่าเฉลี่ยระดับผู้นำทางวิชาการโดยรวมสูงสุด กล่าวคือ การจัดการเรียน การสอนจะกำหนดนักวิชาการของโรงเรียนและอำนวยความสะดวกในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใน โรงเรียน ความหลงใหลในโรงเรียน ความรู้ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนคิดและทำเหมือน

ผู้เรียนและผู้เรียนบรรลุผลทางศีลธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ $r_{xy} = .725$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 100 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละวิทยาลัยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค 1 คน หัวหน้าแผนก 1 คน และครูผู้สอน 1 คน (โดยใช้ตารางเลขสุ่ม) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีของลิกเคิร์ต (Likert) มีค่า อำนาจจำแนก ระหว่าง 0.21 - 0.83 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.95 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบบันทึกผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (2) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (3) แบบสอบถามความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ (4) แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของครู (5) แบบสอบถามความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเทคนิค (6) แบบสอบถามการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (7) แบบสอบถามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (8) แบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน การวิเคราะห์อิทธิพลหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with LISREL: PAL) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.73 อยู่ในระดับ ผ่านเกณฑ์ 2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการและการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ร้อยละ 43.00 ($R^2 = 0.43$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นเรศ ปุบุตธธา (2562) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้นของความสามารถครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะส่วนตัว สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้าน จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารชั้นเรียน และสมรรถนะด้านการสอน 2) รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ ดังนี้ $\chi^2 = 100.47$, P-value = 0.97 df = 129, $\chi^2/df = 0.78$, RMSEA = 0.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, CN = 999.16, CFI = 1.00 RMR = 0.01 เมื่อพิจารณา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R2) ของสมรรถนะทั้ง 5 สมรรถนะ พบว่า สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 79

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 376 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬของผู้บริหารสถาบันที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทย 4.0 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาบัน สังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับที่สูง 2) สำนักงานเขตคุณภาพผู้เรียนไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามสถานการณ์และขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่ามีมาตรฐานสูง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสถานะโดยรวม .05 กับขนาดโรงเรียนโดยรวม 3) จากการวิเคราะห์ 5 ด้านของอำนาจทำนายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า 3 ด้าน มาตรฐานและการพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดเป้าหมาย และการนำแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนไปปฏิบัติ คุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคซิลแวน(1986, p. 75) ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในระหว่างการฝึกอบรมตามปกติเพื่อให้เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ข้อมูลจะถูกเก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือของ Harringer ที่เรียกว่า Educational Administration Rating Scale Survey ซึ่งวัดความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผลที่ได้คือความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารช่วยให้ผู้บริหารดูแลงานวิชาการของตนได้ ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของนักเรียนให้ดีขึ้น

โคเวเซอร์(2008) การศึกษาแบบสำรวจทัศนคติของนักการศึกษาต่อคุณภาพการศึกษาในชนบทในมอนแทนา เซาท์ดาโคตา และไวโอมิง เราพบว่าทัศนคติของนักการศึกษาชาวอเมริกันสะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เราพบ ความสัมพันธ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดระหว่างคุณลักษณะของครูกับผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนไม่ถึงระดับความเชื่อที่มีนัยสำคัญในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์

ไจยอบาและอาทันตะ (2009) ได้ทำการศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างจาก 1,014 คนในประเทศ Gueria ทางตะวันตกเฉียงใต้และตอนกลางตอนเหนือ นั้นได้มาจากครูและผู้บริหารของ Pizzit ที่ได้รับการคัดเลือกผ่านกระบวนการสุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน พบว่าตัวแปร 2 ตัวมีความสำคัญต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาวิชาคณิตศาสตร์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อการสอนตามลำดับ ส่วนสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ) ถือว่ามีความสำคัญสำหรับนักศึกษา ประสิทธิภาพของนักเรียนในการศึกษากฎหมาย รัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเพียงพอในสิ่งอำนวยความสะดวก และแนะนำว่าจะมีสื่อการเรียนรู้อื่นๆที่เหมาะสมในโรงเรียน

ชาร์เชลด้า (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า 1) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหวัง) 2) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจของครูและความสามารถของนักเรียน (เป็นไปตามความคาดหวัง) 3) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของครูขวัญกำลังใจของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ฟาโรว์ และคณะ (2011) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้อันเนื่องมาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา การศึกษานี้ดำเนินการเพื่อตรวจสอบปัจจัยหลายประการ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 10 (เด็กชาย 300 คน เด็กหญิง 300 คน) ที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมืองใหญ่ในปากีสถาน สํารวจโดยใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมปัจจัย ผลการเรียนที่สัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนวัดจากผลการเรียนเกรด 9 และใช้ t-test ที่ได้มาตรฐานและ ANOVA เพื่อตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับความสำเร็จของนักเรียน การศึกษานี้พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (SES) และการศึกษาของผู้ปกครองมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญไม่เพียงต่อผลการเรียนโดยรวมของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อผลการเรียนโดยรวมด้วย วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ระดับสูงและระดับกลางทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลกระทบต่อผลผลิตมากกว่าระดับต่ำ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากที่การศึกษาของผู้ปกครองมีความหมายมากกว่าอาชีพที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของเด็ก พบว่านักเรียนหญิงมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนชาย

จอห์น เดวิด วอชิงตัน (2011) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของครูกับประสิทธิภาพของนักเรียนโดยเน้นการเรียนรู้อันร่วมกันในเซาท์ดาโคตา สหรัฐอเมริกา พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ แต่มีความสัมพันธ์กันระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนห้าปีขึ้นไป

การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นงานที่ซับซ้อน อย่างไรก็ตาม การศึกษาอื่น ๆ ได้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของนักเรียน มันไม่เกี่ยวอะไรกับคุณภาพของผู้สอน ซึ่งผมพบว่าหลายปัจจัย ปัจจัยอื่นๆ จำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติม

ฟาโรว์ (2011) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตปริมณฑลของปากีสถาน เราพบว่าสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมและผู้ปกครองมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพของผู้เรียน นักศึกษาที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่ามีผลการเรียนโดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า

วาร์ด (2015) คุณภาพการสอนและผลการปฏิบัติงานของครู ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าคุณภาพครูมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ประสิทธิภาพการสอนยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนน California Standard Test (CST) หัวหน้างาน HR หรือแผนกทรัพยากรบุคคล ควรพิจารณาการสรรหาและจัดการการสอนและการเรียนรู้ของบุคลากรโดยตรง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า การศึกษาคุณภาพของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษากับตัวผู้เรียน ส่วนใหญ่งานวิจัยในประเทศเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยใช้วิธีรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน สามารถแบ่งเป็นหลายกลุ่ม เช่น ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะของผู้เรียน เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 25 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,590 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ 6 มกราคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ ; และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan) ได้จำนวน 335 คน จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน

ตาราง 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	จำนวนประชากร ทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด
ขนาดใหญ่พิเศษ	11	1,646	206
ขนาดใหญ่	6	610	81
ขนาดกลาง	5	292	41
ขนาดเล็ก	3	42	7
รวม	25	2,590	335

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert' s Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามดังนี้ (Best & Kahn, 1998: 247)

- 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับมาก
- 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลความหมาย โดยการแปลความหมายนี้จะใช้ แบบอิงเกณฑ์ (criterion reference) ดังนี้

คะแนน 4.50 - 5.00 หมายถึง	เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.50 - 4.49 หมายถึง	เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับมาก
คะแนน 2.50 - 3.49 หมายถึง	เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับปานกลาง
คะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง	เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับน้อย
คะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง	เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผู้เรียน 3) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) พลเมืองที่เข้มแข็ง โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามดังนี้ (Best & Kahn, 1993)

- 5 หมายถึง มีคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลความหมาย โดยการแปลความหมายนี้จะใช้ แบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 4.50 - 5.00 หมายถึง	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.50 - 4.49 หมายถึง	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับมาก
คะแนน 2.50 - 3.49 หมายถึง	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ระดับ
คุณภาพผู้เรียน ของสถานศึกษาและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดย
ครอบคลุม 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัย
ลักษณะผู้เรียน ให้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ
พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณา
ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of
Item-Objective Congruence) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป พิจารณาลง
ความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

หลังจากนั้นให้นำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนคในสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลคะแนนรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

5. นำแบบทดลองไปใช้ (Try out) กับครูและผู้บริหารในสถานศึกษาที่นอกเหนือจาก
กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสถานศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้
สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถาม

ทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เท่ากับ 0.68 ค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยคุณภาพครู เท่ากับ 0.82 ค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยลักษณะผู้เรียน เท่ากับ 0.82 และค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 เท่ากับ 0.88

6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูและผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 แห่ง โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

2. การเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณ ค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปรผลตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson Product Correlation) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

สูงกว่า .90	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	สูงมาก
.71 - .90	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	สูง
.30 - .70	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ต่ำกว่า .30	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	ต่ำ
0	ไม่มีความสัมพันธ์กัน	

5. วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่า IOC ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยกำหนดเกณฑ์ค่า $IOC \geq .5$

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และภาพรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Coefficient)

2.5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัย นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
p	แทน	ความน่าจะเป็น
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
F	แทน	การทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ
R	แทน	ค่าที่แสดงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดกับตัวแปรเกณฑ์
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
T	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 ปราชญ์ดั่งตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	150	44.78
หญิง	185	55.22
รวม	335	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	128	38.21
30-39 ปี	123	36.72
40-49 ปี	63	18.81
50 ปีขึ้นไป	21	6.26
รวม	335	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	230	68.70
ปริญญาโท	105	31.30
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	335	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	97	29.00
5-10 ปี	106	31.50
11-15 ปี	92	27.50
16-20 ปี	22	6.60
มากกว่า 20 ปี	18	5.40
รวม	335	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
เล็ก	6	1.80
กลาง	35	10.30
ใหญ่	101	30.30
ใหญ่พิเศษ	193	57.60
รวม	335	100.00

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.22 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.21 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.70 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.50 และมีขนาดโรงเรียนใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 57.60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยแจกแจงภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 8 และตารางที่ 9-11

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335)

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	4.30	0.33	มาก
การจัดการด้านการเรียนการสอน	4.38	0.33	มาก
การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.35	0.34	มาก
รวม	4.34	0.26	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.26) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.34) ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ($\bar{X}=4.30$, S.D.= 0.33)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน			
1.ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการได้ชัดเจน	4.35	0.31	มาก
2.ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนได้ชัดเจน	4.28	0.56	มาก
3.ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงทัศนคติต่อเป้าหมายของสถานศึกษา	4.33	0.71	มาก
4.ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเป้าหมายของสถานศึกษา	4.20	0.61	มาก
5.ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.34	0.68	มาก
รวม	4.30	0.33	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการได้ชัดเจน” ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.31) รองลงมา คือ “ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน” ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเป้าหมายของสถานศึกษา” ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.61)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การจัดการด้านการเรียนการสอน			
1.ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.27	0.57	มาก
2.ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ	4.54	0.59	มากที่สุด
3.ผู้บริหารสถานศึกษามีการช่วยเหลือครูโดยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.35	0.52	มาก
4.ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนร่วมกัน	4.40	0.62	มาก
5.ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนความก้าวหน้าของนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง	4.33	0.56	มาก
รวม	4.38	0.33	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ” ($\bar{X}=4.54$, S.D.= 0.59) รองลงมา คือ “ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนร่วมกัน” ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับหลักสูตร” ($\bar{X}=4.27$, S.D.= 0.57)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา			
1.ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.24	0.57	มาก
2.ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอนของครู	4.55	0.62	มากที่สุด
3.ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ให้นักเรียน	4.29	0.56	มาก
4.ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเวลาและติดตามการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.36	0.64	มาก
5.ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.57	มาก
รวม	4.35	0.34	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอนของครู” ($\bar{X}=4.55$, S.D.= 0.62) รองลงมา คือ “ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเวลาและติดตามการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา” ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้” ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.57)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยคุณภาพครู โดยแจกแจงภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 12 และตารางที่ 13-16

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335)

ปัจจัยคุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คุณธรรมและจรรยาบรรณ	4.34	0.35	มาก
กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้	4.40	0.30	มาก
การมุ่งมั่นพัฒนา	4.34	0.34	มาก
บุคลิกภาพ	4.36	0.38	มาก
รวม	4.36	0.26	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ปัจจัยคุณภาพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.26) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.30) รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.38) ถัดมาคือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.35) และ การมุ่งมั่นพัฒนา ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.34)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ โดยรวมและจำแนกเป็นราย ข้อ (n=335)

ปัจจัยคุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คุณธรรมและจรรยาบรรณ			
1.ครูมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและ สังคม	4.26	0.55	มาก
2.ครูให้การช่วยเหลือด้วยความรักและความ เมตตาแก่ศิษย์ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน	4.54	0.61	มากที่สุด
3.ครูมีวินัยในตนเอง และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ของตนเอง	4.25	0.59	มาก
4.ครูอุทิศตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ	4.33	0.62	มาก
5.ครูมีความรัก ความศรัทธาและความภูมิใจใน ความเป็นครู	4.34	0.57	มาก
รวม	4.34	0.35	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ระดับคุณภาพครู ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ครูให้การช่วยเหลือด้วยความรักและความเมตตาแก่ศิษย์ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน” ($\bar{X}=4.54$, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ “ครูมีความรัก ความศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นครู” ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ครูมีวินัยในตนเอง และรับผิดชอบต่อ วิชาชีพของตนเอง” ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.59)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นราย ข้อ (n=335)

ปัจจัยคุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้			
1.ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีคุณภาพ	4.28	0.57	มาก
2.ครูมีวิธีการสอนชั้นนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่าง เหมาะสม	4.63	0.54	มากที่สุด
3.ครูเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มาใช้ในห้องเรียน	4.32	0.55	มาก
4.ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ สมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.56	มาก
5.ครูสามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีและ นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.36	0.57	มาก
รวม	4.40	0.30	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ระดับคุณภาพครู ด้านกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.30) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ครูมีวิธีการสอนชั้นนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างเหมาะสม” ($\bar{X}=4.63$, S.D.= 0.54) รองลงมา คือ “ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อสมัยใหม่ในการจัดการเรียน การสอน” ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ” ($\bar{X}=4.28$, S.D.= 0.57)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยคุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การมุ่งมั่นพัฒนา			
1.ครูเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมในหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของตนเอง	4.21	0.56	มาก
2.ครูพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ให้มีความรู้ ความสามารถยิ่งขึ้น	4.52	0.65	มากที่สุด
3.ครูได้รับรางวัลหรือผลงานทางวิชาการที่สูงขึ้น	4.25	0.60	มาก
4.ครูมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและ กัน ระหว่างผู้บริหาร และครู	4.33	0.61	มาก
5.ครูเข้ารับการอบรมนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.39	0.57	มาก
รวม	4.34	0.34	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ระดับคุณภาพครู ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ครูพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ให้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น” ($\bar{X}=4.52$, S.D.= 0.65) รองลงมา คือ “ครูเข้ารับการอบรมนวัตกรรมและเทคโนโลยี” ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.57) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ครูเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ของตนเอง” ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.56)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยคุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
บุคลิกภาพ			
1.ครูเป็นคนร่าเริง มีอารมณ์ขันเข้ากับเพื่อน ร่วมงานได้ง่าย	4.21	0.61	มาก
2.ครูเป็นคนกระตือรือร้นในการทำงานและ เตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอ	4.61	0.59	มากที่สุด
3.ครูสุภาพอ่อนโยนกับเพื่อนร่วมงานและ นักเรียน	4.33	0.54	มาก
4.ครูเป็นคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.37	0.59	มาก
5.ครูให้เกียรติเพื่อนร่วมงานและนักเรียนอยู่เสมอ	4.30	0.59	มาก
รวม	4.36	0.38	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ระดับคุณภาพครู ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.38) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ครูเป็น คนกระตือรือร้นในการทำงานและเตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอ” ($\bar{X}=4.51$, S.D.= 0.59) รองลงมา คือ “ครูเป็นคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย” ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ “ครูเป็นคนร่าเริง มีอารมณ์ขันเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ง่าย” ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.61)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยคุณภาพครู โดยแจกแจงภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 17 และตารางที่ 18-19

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335)

ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.38	0.33	มาก
เจตคติต่อการเรียน	4.37	0.32	มาก
รวม	4.38	0.28	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ปัจจัยลักษณะผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.32)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์			
1.นักเรียนมีการพัฒนาตนเองและใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	4.27	0.55	มาก
2.นักเรียนมีพฤติกรรมแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ	4.57	0.57	มากที่สุด
3.นักเรียนมีพฤติกรรมต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น	4.34	0.59	มาก
4.นักเรียนขยันขันแข็ง มีความเพียรต่อสิ่งท้าทายจนนำไปสู่ความสำเร็จ	4.34	0.58	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.39	0.59	มาก
รวม	4.38	0.33	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ระดับลักษณะผู้เรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.38) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ “นักเรียนมีพฤติกรรมแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ” ($\bar{X}=4.57$, S.D.= 0.57) รองลงมา คือ “นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย” ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “นักเรียนมีการพัฒนาตนเองและใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา” ($\bar{X}=4.27$, S.D.= 0.55)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านเจตคติต่อการเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เจตคติต่อการเรียน			
1.นักเรียนรู้สึกชอบเมื่อครูจัดกิจกรรมเรียนการสอน	4.22	0.53	มาก
2.นักเรียนแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจต่อผลงานที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.56	มากที่สุด
3.นักเรียนแสดงความรู้สึกชอบเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู	4.33	0.58	มาก
4.นักเรียนแสดงความรู้สึกเชิงบวกในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู	4.38	0.60	มาก
5.นักเรียนแสดงความรู้สึกมีความสุขต่อการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู	4.33	0.60	มาก
รวม	4.37	0.32	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ระดับลักษณะผู้เรียน ด้านเจตคติต่อการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “นักเรียนแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจต่อผลงานที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้” ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ “นักเรียนแสดงความรู้สึกเชิงบวกในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู” ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “นักเรียนรู้สึกชอบเมื่อครูจัดกิจกรรมเรียนการสอน” ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.53)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้วิจัยได้วิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 โดยแจกแจงภาพรวมรายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 20 และตารางที่ 21-24

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (n=335)

คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.32	0.34	มาก
ผู้เรียนรู้	4.37	0.32	มาก
ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.41	0.29	มาก
พลเมืองที่เข้มแข็ง	4.49	0.29	มาก
รวม	4.40	0.23	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.23) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.29) รองลงมาคือผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.29) ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้ ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.32) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.34)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน	4.27	0.55	มาก
2. ผู้เรียนสามารถแยกแยะหรือจำแนกองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน	4.50	0.60	มาก
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามค่านิยม	4.27	0.60	มาก
4. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.32	0.58	มาก
5. ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.26	0.59	มาก
รวม	4.32	0.34	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้เรียนสามารถแยกแยะหรือจำแนกองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน” ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.60) รองลงมา คือ “ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายของสถานศึกษา” ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.58” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้” ($\bar{X}=4.26$, S.D.= 0.59)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านผู้เรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ผู้เรียนรู้			
1. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.22	0.54	มาก
2. ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.56	มากที่สุด
3. ผู้เรียนเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง	4.31	0.57	มาก
4. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและความรู้ในการป้องกันตนเอง	4.33	0.59	มาก
5. ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง	4.41	0.58	มาก
รวม	4.37	0.32	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านผู้เรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” ($\bar{X}=4.58$, S.D.= 0.60) รองลงมา คือ “ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง” ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้” ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.54)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม			
1. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง	4.28	0.53	มาก
2. ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ	4.67	0.53	มากที่สุด
3. ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง	4.34	0.55	มาก
4. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.42	0.58	มาก
5. ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้ที่มีเพื่อต่อยอดพัฒนานวัตกรรมได้	4.34	0.55	มาก
รวม	4.41	0.29	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ” ($\bar{X}=4.67$, S.D.= 0.53) รองลงมา คือ “ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ” ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง” ($\bar{X}=4.28$, S.D.= 0.53)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (n=335)

คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
พลเมืองที่เข้มแข็ง			
1. ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึกต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.42	0.55	มาก
2. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.64	0.52	มากที่สุด
3. ผู้เรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นตามสิทธิของตนเอง รวมทั้งรู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.43	0.54	มาก
4. ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของไทย	4.47	0.53	มาก
5. ผู้เรียนมีจิตอาสาร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น	4.49	0.54	มาก
รวม	4.49	0.29	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านพลเมืองที่เข้มแข็งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ “ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ” ($\bar{X}=4.64$, S.D.= 0.52) รองลงมา คือ “ผู้เรียนมีจิตอาสาร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น” ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึกต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์” ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.55)

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพ ครู และปัจจัยลักษณะ ผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0				
	ผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียน	ผู้เรียนรู้	ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม	พลเมืองที่ เข้มแข็ง	รวม (Y)
ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร	0.46**	0.33**	0.39**	0.31**	0.50**
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	0.31**	0.28**	0.34**	0.25**	0.40**
การจัดการด้านการเรียนการ สอน	0.30**	0.21**	0.28**	0.26**	0.35**
การเสริมสร้างบรรยากาศทาง วิชาการของโรงเรียน	0.45**	0.27**	0.28**	0.22**	0.41**
ปัจจัยคุณภาพครู	0.50**	0.39**	0.38**	0.38**	0.56**
คุณธรรมและจรรยาบรรณ	0.46**	0.29**	0.36**	0.21**	0.45**
กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้	0.37**	0.37**	0.29**	0.30**	0.45**
การมุ่งมั่นพัฒนา	0.36**	0.29**	0.30**	0.41**	0.46**
บุคลิกภาพ	0.37**	0.28**	0.22**	0.25**	0.38**
ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	0.49**	0.35**	0.32**	0.34**	0.51**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.42**	0.27**	0.25**	0.31**	0.43**
เจตคติต่อการเรียน	0.45**	0.34**	0.31**	0.28**	0.47**

จากตาราง 25 พบว่า ปัจจัยคุณภาพครู มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถัดมา ปัจจัยลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ องค์ประกอบของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ($r=0.41$) องค์ประกอบของปัจจัยคุณภาพครูที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ($r=0.46$) และองค์ประกอบของปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ เจตคติต่อการเรียน ($r=0.47$)

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตัวแปรพยากรณ์	คุณภาพผู้เรียนในยุศประเทศไทย 4.0				
	b	SE _b	β	t	p
ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	0.23	0.05	0.25	4.70	0.00*
- การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	0.18	0.04	0.26	4.93	0.00*
- การจัดการด้านการเรียนการสอน	0.09	0.04	0.13	2.28	0.02*
- การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	0.18	0.04	0.27	5.03	0.00*

ตาราง 26 (ต่อ)

ตัวแปรพยากรณ์	คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0				
	b	SE _b	β	t	p
ปัจจัยคุณภาพครู	0.24	0.06	0.27	4.07	0.00*
- คุณธรรมและจรรยาบรรณ	0.14	0.04	0.21	3.89	0.00*
- กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้	0.16	0.04	0.20	3.60	0.00*
- การมุ่งมั่นพัฒนา	0.15	0.04	0.22	3.99	0.00*
- บุคลิกภาพ	0.05	0.03	0.09	1.60	0.11
ปัจจัยลักษณะผู้เรียน	0.17	0.05	0.21	3.37	0.00*
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.18	0.04	0.25	4.56	0.00*
- เจตคติต่อการเรียน	0.25	0.04	0.33	6.05	0.00*
R= 0.62 R²= 0.38 SE_{est} = 0.18 F= 68.08 p= 0.00*					

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ได้ร้อยละ 38.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอนและการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยคุณภาพครู ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ และการมุ่งมั่นพัฒนาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยลักษณะผู้เรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยคุณภาพครู ด้านบุคลิกภาพ ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2,590 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 335 คน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้ จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 1.3 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา

2. ปัจจัยคุณภาพครู ประกอบด้วย

- 2.1 คุณธรรมและจรรยาบรรณ
- 2.2 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้
- 2.3 การมุ่งมั่นพัฒนา
- 2.4 บุคลิกภาพ

3. ปัจจัยลักษณะผู้เรียน ประกอบด้วย

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.2 เจตคติต่อการเรียน

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนในยุค 4.0 ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ผู้เรียนรู้
3. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม
4. พลเมืองที่เข้มแข็ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผู้เรียน 3) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) พลเมืองที่เข้มแข็ง โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 แห่ง โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

2. การเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณ ค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปรผลตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson Product Correlation) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

สูงกว่า .90	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	สูงมาก
.71 - .90	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	สูง
.30 - .70	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ต่ำกว่า .30	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	ต่ำ
0	ไม่มีความสัมพันธ์กัน	

5. วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมา คือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้ และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรม และจรรยาบรรณ และการมุ่งมั่นพัฒนา ปัจจัยลักษณะผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยคุณภาพครู มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียน การสอนและการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ปัจจัยคุณภาพครู ด้านคุณธรรม และจรรยาบรรณ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ และการมุ่งมั่นพัฒนา และปัจจัยลักษณะผู้เรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน ซึ่งปัจจัยข้างต้นสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 38

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวกับ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษามาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1. ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

จากการศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมาคือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการก้าวทันต่อยุคประเทศไทย 4.0 ที่ตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ กำหนดคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรมยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่อดังต่อไปนี้ ผู้เรียนรู้ เป็นผู้ที่กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ทันโลกดิจิทัลและโลกอนาคต และมีความสามารถที่เกิดจากความรู้ ความรู้ในด้านต่าง ๆ มีความสวยงาม และประยุกต์ภูมิปัญญาไทยและทักษะชีวิตสร้างงานและอาชีพบน

พื้นฐานของความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม ทักษะทางปัญญาในศตวรรษที่ 21 ปัญญาดิจิทัล ทักษะสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม บูรณาการความสามารถข้ามวิทยาศาสตร์ และมีลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ ให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคมเพิ่มโอกาสและคุณค่าให้กับตนเองและสังคม พลเมืองที่เข้มแข็ง เขาเป็นคนรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีมโนธรรม เป็นคนไทยและเป็นพลเมืองโลก อาสาสมัคร อุทิศตน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับการอธิบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554 : 6) ได้เสนอแนวคิด การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข อีกทั้งยังสอดคล้องกับพรทิพย์ เบบาสงเนิน (2017) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศักดิ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศักดิ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับไอศูรย์ปิยธรรมาธรรม (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ระดับคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกฤษณา วิเชียรวารี (2561) ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าโดยเฉลี่ย หมายความว่าผู้เรียน มีความอยากรู้ อยากเห็น และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนคิดและกระทำผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมอันพึงประสงค์และสอดคล้องกับชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สักดิ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

2. ระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.1 การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการ

สอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมีเครือข่ายทางวิชาการในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่ง Hoy&Hoy (2003) ได้ให้ความสำคัญผู้บริหารโรงเรียนว่าบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียน คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ แต่การสอนเป็นหน้าที่ของครู ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบเท่านั้น การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการจะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Leith wood (2006) ได้ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ประสิทธิภาพของงานครูและความสำเร็จของนักเรียนสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ ไชยา ภาวะบุตร (2555 : 68-69) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ได้รับความสนใจจากผู้นำเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน เน้นพฤติกรรมของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนให้ความสนใจกับเงื่อนไขอื่นๆ ขององค์กร สอดคล้องกับมานพ ศรีโกตะเพชร (2559 : 8-83) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เขต 1 อยู่ในระดับสูง และในแต่ละด้าน เราพบว่ามีมาตรฐานสูงทุกประการ และยังสอดคล้องกับ สุขฤทัย จันท์ทรงกรด (2558 : 80) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับบุญมา พรหมณะ (2559 : 90) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับ Paul N. Lineburg (2010 : 165-168) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครู ผลการวิจัยพบ ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีผล

ต่อ การปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก อีกทั้ง สุขฤทัย จันทรทรวงกรด (2558 : 42) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ ต้องรู้จักวางแผนงานวิชาการ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาครูให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ดูแลและส่งเสริมการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน

2.2 การศึกษาปัจจัยคุณภาพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ และการมุ่งมั่นพัฒนา อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีเป้าประสงค์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะสู่มืออาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมีเครือข่ายทางวิชาการในการยกระดับคุณภาพครู อีกทั้งยังมีนโยบายด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ทำให้ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการปฏิบัติงานต่อไปให้มีคุณภาพมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาผลงานทางวิชาการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการให้ความสำคัญของคุณภาพครูของ Gerritsen, Plug and Webbink (2016) ครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงออกของนักเรียนและการที่มีครูที่มีคุณภาพแตกต่างกันจะส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของจิรภา สงวนสุข (2556) ได้ให้ความสำคัญคุณภาพครูว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ด้านคุณภาพของครูมีปัจจัยย่อยที่ส่งผลคือ แรงจูงใจในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนริศ แชน้ำ (2562) ศึกษาการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการพัฒนายู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ การส่งเสริมและพัฒนาสิทธิครู การผลิตข้าราชการครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การสร้างมาตรฐาน วิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับ และด้านที่มีสภาพการสร้างความรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การพัฒนาครู ให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้ครู

2.3 การศึกษาปัจจัยลักษณะผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุก

ด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการมีพันธกิจที่ยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่สากลเน้นการแข่งขันจึงเป็นผลให้ผู้เรียนในเขตพื้นที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว 1 พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีสอดคล้องกับ Atkinson (1966) ที่กล่าวว่า บุคคลมีแรงจูงใจในการบรรลุผลสำเร็จแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ และความจำเป็นในการประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิด McClelland (1969a) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นแรงขับเคลื่อนให้บุคคลพยายามประกอบพฤติกรรมที่จะประสบความสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จสูง อีกทั้ง Young; Reynold, and Walberg, (1996 อ้างถึงใน ธรรมนูญวิทยากรณ์ หยกอุบล, 2555) ศึกษาปัจจัยระดับที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์และผลิตภาพทางการศึกษา พบว่า เจตคติเป็นตัวแปรระดับนักเรียนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์และผลกระทบเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ Koutsoulis and Campbell (2001 อ้างถึงใน ธรรมนูญวิทยากรณ์ หยกอุบล, 2555) พบว่า ทศนคติเป็นหนึ่งในตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของเด็กชายและเด็กหญิง สอดคล้องกับอภิชาติ แก้วประดิษฐ์ (2543) ที่ศึกษาแล้วพบว่า นิสัยการเรียนของนักเรียนมีผลกระทบ ส่งผลอย่างมากต่อผลการเรียน หากผู้เรียนมีนิสัยการเรียนที่ดีก็จะประสบความสำเร็จ

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับชัยมงคล บุญชัย (2564) อธิบายอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพครู เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อของนักศึกษา และการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน สามารถทำนายคุณภาพของผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้ร้อยละ 79 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) อยู่ระหว่าง .66- .85 ยังสอดคล้องกับภฤชณา วิเชียรวาริ (2561) บรรยายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ 6 โดยรวมมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง นัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนสูงสุดในระดับสูงสุด การจัดการเรียนการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน ระดับสูงสุดอันดับสองคืองานวิชาการของโรงเรียน ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน อันดับต่ำสุดในระดับต่ำสุดคือการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับปภาวรินทร์ สมจิต (2564) อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช 4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน โดยรวมแล้วอยู่ในระดับสูง รวม 56.30% โดยมีข้อผิดพลาดมาตรฐานในการพยากรณ์ที่ 0.158 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยังสอดคล้องกับฐิติวรรณ ลิฬหนิช (2500, หน้า 79) ได้พัฒนาภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ปัจจัยคุณภาพครูมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีคุณภาพสอดคล้องกับสมรรถนะ อมรวิวัฒน์ (2555) กล่าวว่า ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพเต็มศักยภาพ มีทักษะการเรียนรู้และต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งวัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) ยังได้อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับไอศูรย์ปิยธร จุฑาธรรม (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยคุณภาพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับปภาวรินทร์ สมจิต (2564) อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ปัจจัยตัวแปรมีอำนาจพยากรณ์ มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี (K1) ด้านความสามารถ (K6) ด้านทักษะ (K5) และด้านความรู้ (K4) ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานะถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ปัจจัยลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวก ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถของตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันระดับสากล ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์ (2555) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วราภรณ์ ลวงสวาส (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับพงศกร โมงขุนทด (2018) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่าปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียน ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ได้ร้อยละ 38

4.1 ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตัวแปรที่ส่งผลสูงสุด คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน และตัวแปรที่ส่งผลรองลงมา คือ การจัดการด้านการเรียนการสอนและการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งนี้ มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการและการที่นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับปภาวรินทร์ สมจิต (2564) นำเสนอแนวคิดความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารหลักประกอบด้วย ปัจจัยด้านอุปนิสัย ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ภูมิหลังและประสบการณ์ คุณภาพผู้เรียน ความเป็นอยู่และความชำนาญ และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ภูมิหลังและประสบการณ์ด้านทักษะ และความสามารถส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีข้อค้นพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับภรณ์ จุ้ยยิ้ม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการสถานศึกษา และวราพรณ์ พึ่งตาแสง (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในโรงเรียนต้นแบบ การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู การจัดหลักสูตร และการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กฤษณา วิเชียรวารี (2561) ได้อธิบาย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับสูงที่สุดในระดับมากที่สุดได้แก่ การจัดการด้านการเรียนการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน รองลงมาในระดับมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการของโรงเรียน

4.2 ปัจจัยคุณภาพครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตัวแปรที่ส่งผลสูงสุดคือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การมุ่งมั่นพัฒนา ถัดมา คือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ ซึ่ง (McKinsey , 2007 ; วราภรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2557) ได้ให้ความสำคัญว่าคุณภาพของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดและสำคัญที่สุดในการปรับปรุงคุณภาพนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับคุณภาพการศึกษาเพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 9) อธิบายถึงปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามต้องการได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) อธิบายผลการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 แบบจำลองเชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในต้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าข้าพเจ้าพบว่าประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ความมุ่งมั่นของครูต่อการพัฒนาทักษะการสอนของครู และคุณลักษณะส่วนบุคคลของครู สอดคล้องกับวัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนสอดคล้องกับ ธนัช มหาสินทรัพย์ (2560) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง พบว่า คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อคุณภาพผู้เรียน

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคุณภาพครูด้านด้านบุคลิกภาพไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ คือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพส่วนตัวของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยภายใต้จิตสำนึกที่แสดงออกแตกต่างกัน ถือเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่ารายอื่นๆนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ได้ว่าบุคลิกภาพยังไม่เป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพครูที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งปัจจุบันหน่วยงานราชการไม่ได้มีการจัดอบรมการพัฒนาบุคลิกภาพของครู

เป็นระยะๆ ส่งผลให้ครูส่วนใหญ่มองข้ามการพัฒนาตนด้านบุคลิกภาพ ซึ่ง Erikson (1968) เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาการทางบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุก ช่วงของชีวิต มิใช่สำคัญเฉพาะพฤติกรรมในช่วงแรกของชีวิตที่อยู่ใน Critical Period เท่านั้นซึ่งพัฒนาการของมนุษย์มิได้เป็นไปเพื่อสนองความสุขความพึงพอใจทางด้านสรีระเท่านั้น แต่จะต้องขึ้นอยู่กับสภาพทางจิต-สังคม ซึ่งหมายถึงลักษณะการอบรม เลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่าง พ่อ-แม่ ตลอดจนอิทธิพลของวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ซึ่งเด็กจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อม (Self-Concept) และความรูสึกนี้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทางบุคลิกภาพซึ่งจะเป็น เรื่องที่ติดต่อกันสืบเนื่องกันไปตลอดชีวิต สอดคล้องกับ Zimbardo; & Ruch (1980) อธิบายว่า บุคลิกภาพ เป็นผลรวมของ ลักษณะเชิงจิตวิทยาของบุคคลแต่ละคน มีผลต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมหลากหลายของบุคคลนั้น ทั้งส่วนที่เป็นลักษณะภายนอกที่สังเกตได้ง่ายและพฤติกรรมภายในที่สังเกตได้ยาก ลักษณะที่ หลากหลายดังกล่าว ส่งผลให้บุคคลแสดงออกต่างกันในแต่ละสถานการณ์และช่วงเวลา สอดคล้องกับ Bootzin; et al., (1991: 502) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะ นิสัยและรูปแบบของความคิด ความรู้สึก และการประพฤติปฏิบัติของบุคคลแต่ละบุคลิกภาพ

4.3 ปัจจัยลักษณะผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตัวแปรที่ส่งผลสูงสุดคือ เจตคติต่อการเรียน รองลงมา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจเป็นแรงขับเคลื่อนให้บุคคลพยายามประกอบพฤติกรรมที่จะประสบความสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จสูงจึงเป็นเหตุผลทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของตนเอง สอดคล้องกับ Young; Reynold, and Walberg, (1996 อ้างถึงใน ญัตติสารภรณ์ หยกอุบล, 2555) ศึกษาปัจจัยระดับที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้ ผลทางวิทยาศาสตร์และการศึกษาพบว่าทัศนคติเป็นตัวแปรระดับนักเรียน ปรับปรุงผลลัพธ์ทางวิทยาศาสตร์และมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลลัพธ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์และ Koutsoulis and Campbell (2001 อ้างถึงใน ญัตติสารภรณ์ หยกอุบล, 2555) พบว่า ทัศนคติเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการเรียนด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับ อภิชาติ แก้วประดิษฐ์ (2543) ที่ศึกษาแล้วพบว่า นิสัยการเรียนของนักเรียนมีผลกระทบ ผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการเรียน อีกทั้งวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556, น.23) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผลการวิจัยพบว่าผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ พันธุศาสตร์ ความฉลาด ความถนัด ความสนใจ อารมณ์ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การศึกษาของพ่อแม่ วัฒนธรรม ทักษะคิดต่อสถาบันและผู้สอน บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ นฤมล เจริญพร สกุล (2559) ทำงานวิจัยเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียน พบว่า ปัจจัยของนักเรียนประกอบด้วย การเข้าใจตนเองและความสามารถของผู้อื่นในการวางแผนการศึกษา ความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสมและปัจจัยบริบทของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน นี่เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียน ยังสอดคล้องกับธนัช มหาสินทรัพย์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยสรุปได้ ปัจจัยด้านลักษณะผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่องปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมาคือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้ และน้อยสุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุนพัฒนาแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักถึงนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนของครู สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดให้ครูได้ผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคุณภาพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ และ การมุ่งมั่นพัฒนา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้เป็นผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยลักษณะผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในทุกด้าน อีกทั้งยังเป็นผลต่อคุณภาพของตัวผู้เรียนอีกด้วย

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 มากที่สุด คือ เจตคติต่อการเรียน ดังนั้นควรปลูกฝังผู้เรียนให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อยืนยันและสนับสนุนผลการวิจัยกับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

บรรณานุกรม

- Gerritsen, S. P. E., & Webbink, D. (2016). Teacher quality and student achievement: Evidence from a sample of Dutch twins. *Journal of applied econometrics*, 30(3), 101-110.
- Hallinger, P. (2010). *Developing instructional leadership*. In B. Davies, and M. Brundrett, (eds.): *Developing successful leadership*.
- Hallinger, P., & Huber, S. (2012). *School leadership that makes a difference*. International perspectives: School Effectiveness and School Improvement.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *Elementary School Journal*, 86(2), 217-247.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *Elementary School Journal*, 86(2), 217-247.
- Hallinger, P., & Wang, W. C. (2015). *Assessing instructional leadership with the principal instructional management rating scale*. Hong Kong: Springer International Publishing.
- Hallinger, P. M., J. (1985). *Assessing the Instructional Management Behavior of Principals*. Chicago: The University of Chicago.
- Hoy, R. C. a. H., D. A. (2003). *Organization behavior*. San Francisco: Jossey – Bass.
- McClelland, D. C. (1969). *The achievement motive*. New York: Appleton century Crofts.
- McEwan. (1998). *Seven Steps to Effect Instructional Leadership*. California: Corwin Press.
- Seyfarth, J. T. (1999). *The Principal: New Leadership for New Challenges*. New Jersey: Prentice Hall.
- Ubben, L. W., C., G., & Hughes. (1987). *The Principal: Creative Leadership for Effective Schools*. Boston: Bacon.
- UNESCO. (2005). *EFA global monitoring report: Understanding education quality*.
- Whittaker, J. D. (1970). *Introduction to psychology*. Philadelphia: Sanders.

- กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม. (2562). ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, 8(1), 13-23.
- กรรณา ศรีรุณ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์.
- กฤษณา วิเชียรวารี. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ. (2559). พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. สืบค้นจาก <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171114-draeqa-blueprint.pdf>
- กัญนิภา พรหมณพิทักษ์. (2554). จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2556). *วารสารวิชาการ*, 13(3-13).
- กุลทรี พิภุลเกษม. (2551). การบริหารงานวิชาการที่ส่งคุณภาพต่อผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปกร, นครปฐม.
- กุลนรี ถนอมสุข. (2552). การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูที่มีต่อคุณภาพนักเรียน. *วารสารวิจัย มข.*, 9(123-134).
- จักรกฤษ วงษ์ชาติ. (2551). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ ค.ม.). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- จิรัฐติกาล สุทธานุช. (2563). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, นครราชสีมา.
- จิราภา สงวนสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ท – เชียงใหม่, เชียงใหม่.

- จิรนนท์ พันธุ์ฉลาด. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2560). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/files/170560_Teachers%20Development21
- ฉวีวรรณ จันทร์เม้ง. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชวลิต โพธิ์นคร. (2559). *การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 และประชุมวิชาการเรื่อง "ห้องสมุดดิจิทัลกับการก้าวสู่ยุค Thailand 4.0"*. สืบค้นจาก <http://km.li.mahidol.ac.th/thai-studies-in-thailand-4-0/>
- ชัยมงคล บุญชัย. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ วารสาร รัชต์ภาคย์, 15(38), 208-223.*
- ฐิติวรรณ ลีพหวิษ. (2550). *การศึกษาภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธนะ มหาสินทรัพย์. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11(3), 184-194.*
- ธวัชชัย ศุกดิษฐ์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาโทของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วารสารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 23.*
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *การวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน.*
- นเรศ ปุบุตรชา. (2562). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 9(9), 77-85.*
- นฤมล เจริญพรสกุล. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน*. สืบค้นจาก <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:A1K8oy2VmX8J:61.19.238.50/journal/data/8-2/8-2-23.pdf+&cd=5&hl=th&ct=clnk&gl=th>

- นิตยา สิทธิเชื้อ. (2553). ผลการเสริมสร้างพลังต้นตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านทับช้าง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- บพิตร อิศระ. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- บวร เทศารินทร์. (2560). ผู้บริหารโรงเรียน 4.0 พลังขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา. สืบค้นจาก <http://drborworn.com/article/detail.asp?id=20137>
- ปภาวรินทร์ สมจิต. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 6(2), 60-71.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2559). “ประยุทธ์” ดุยพัฒนาประเทศสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ยันอยากมีเลือกตั้ง เพื่อชาติกลับถูกไล่. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/politics/detail/9590000041197>
- ประวิตา มีเปี่ยมสมบุญ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, 7(1), 91-102.
- ประหยัด อนุศิลป์. (มปป). ผลของรูปแบบการบริหารสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. การประชุมวิชาการแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (9), 1504.
- ปราณี จันทร์ทาชัย. (2551). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ (สาขาการบริหารการศึกษา)). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรชัย เจดามาน และคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม(2), 2-3.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). Public-Private Partnership in Higher Education : A New Paradigm of Practices toward Creative Economy (Country Report). วารสาร สออ. ประเทศไทย, 14(1), 26-47.

- พัชรีย์ ศานติอาวรณ์. (2552). *สภาพการณ์พิเศษภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावางอำเภอแม่อาว จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- พัชรสุดา กัลป์ญาณวุฒิ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปวช. และ ระดับ ปวส. ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ. วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ*.
- พิณสุดา สิริธรังศร. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *ทักษะ 7C ของครู 4.0 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรรัตน์ สายนำพามีลาภ. (2556ก). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูคุณภาพในยุคปฏิรูปการศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา, 20(1), 61-72.*
- เพชรรัตน์ สายนำพามีลาภ. (2556ข). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูคุณภาพในยุคปฏิรูปการศึกษาตามการรับรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.), 20(1), 61-72.*
- ภัคพร บุญเคล้า. (2555). *ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเขตตรวจราชการที่ 13. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*
- ภัคพล นันทาวิราช. (2551). *การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ตนคิดต่อการออกกำลังกายและความเชื่ออำนาจภายในตัวตนที่พยากรณ์พฤติกรรมออกกำลังกายของนักศึกษา (การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ภูริพัฒน์ บุญมา. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 4(1), 124-133.*
- โยธิน สกุลเดช. (2550). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1.*
- วรรณากร พรประเสริฐ. (2561). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของนิสิตครูคุณภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 18(2), 72-82.*

- วรัญญูญา ไชยลา. (2550). การศึกษาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วราพรณ์ พึ่งตาแสง. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้เรียนด้านการมีภูมิคุ้มกันในโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์. *วารสารสหวิทยาการวิจัย*, 1(1), 131-138.
- วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33. *วารสารพิษณุเวชสาร*, 13(1), 97-115.
- วัณชลี คำจริง. (2552). ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณของวิชาชีพครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สมุทรปราการ.
- วันเด้จ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วีไล ตั้งจิตสมคิด. (2557). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. (2564). *สมเด็จพระปิยะมหาราชกับการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- สมาน อัครภูมิ. (2550). *การบริหารการศึกษสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุดรราชธานี: อุดรกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สหชัย วันทอง. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: บริษัท เซ็นจูรี จำกัด.

- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). รายงานผลการดำเนินงาน
สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน 2553-2556. กรุงเทพฯ:
สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2554). แนวทางการ
ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุชีรา จันทพรหม. (2553). การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.). มหาวิทยาลัย
บูรพา, ชลบุรี.
- สุชีรา จันทพรหม. (2553). การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.). มหาวิทยาลัย
บูรพา, ชลบุรี.
- สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยนครพนม, 6(3), 69-
77.
- สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุเทพ ธรรมตระกูล. (2555). การศึกษาคุณลักษณะของครูยุคใหม่. สืบค้นจาก
[http://research.pcru.ac.th/rdb/project/datafilescreate/652_การศึกษาคุณลักษณะของ
ครูยุคใหม่.html](http://research.pcru.ac.th/rdb/project/datafilescreate/652_การศึกษาคุณลักษณะของครูยุคใหม่.html)
- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2555). หลักสูตรและการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมิ
นตราชินูทิศ สอนกุหลาบวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ). มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2555). ครูศึกษากับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พัชรินทร์
พี.พี.
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2562). การประกันคุณภาพการศึกษา. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังงันนา
วิทยา.

- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรรัตน์ ชำมสุม. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- อนันท์ งามสะอาด. (2554). วันครู. สืบค้นจาก <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=parisa&month=01-2011&date=16&group=1&gblog=10>
- อรัญญา ชนะเพ็ญ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (คุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร
- อรัญญา ชนะเพ็ญ. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(3), 50-58.
- อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ การศึกษาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เอี่ยมพร บังสรวง. (2551). รูปแบบภาวะผู้นำและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศร	ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์	ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาวเพชรณภค นามแสงผา	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
นางปิยะรัตน์ พลอยเจริญ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย(IOC)

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย(IOC)
เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะ
ผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อที่ 20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 28	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 30	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 34	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 38	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 39	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 40	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 41	+1	0	+1	+1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อที่ 43	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 44	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 46	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 48	0	-1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 49	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 50	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 51	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 52	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 53	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 54	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 55	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 56	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 57	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 58	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 59	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 60	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 61	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 62	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 63	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 64	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 65	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผู้เรียน 3) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) พลเมืองที่เข้มแข็ง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยภาพรวมเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามหรือสถานศึกษาในสังกัดของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นายวิสูตร เดชเมือง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเติมคำตอบลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30 – 39 ปี

40 – 49 ปี

50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

มากกว่า 20 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน

เล็ก

กลาง

ใหญ่

ใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการแสดงผลการประเมินของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน

5	หมายถึง	มีการแสดงผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการแสดงผลการประเมินอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการแสดงผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการแสดงผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการแสดงผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร						
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดภารกิจงานด้านวิชาการได้ชัดเจน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนได้ชัดเจน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงทัศนคติต่อเป้าหมายของสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเป้าหมายของสถานศึกษา					
5	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน					
การจัดการด้านการเรียนการสอน						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับหลักสูตร					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการช่วยเหลือครูโดยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนร่วมกัน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนความก้าวหน้าของนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง					
การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอนของครู					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ให้นักเรียน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเวลาและติดตามการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
ปัจจัยคุณภาพครู						
คุณธรรมและจรรยาบรรณ						
16	ครูมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม					
17	ครูให้การช่วยเหลือด้วยความรักและความเมตตาแก่ศิษย์ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน					
18	ครูมีวินัยในตนเอง และรับผิดชอบต่อวิชาชีพของตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
19	ครูอุทิศตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ					
20	ครูมีความรัก ความศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นครู					
กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้						
21	ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ					
22	ครูมีวิธีการสอนชั้นนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างเหมาะสม					
23	ครูเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ในห้องเรียน					
24	ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอน					
25	ครูสามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
การมุ่งมั่นพัฒนา						
26	ครูเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของตนเอง					
27	ครูพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ให้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น					
28	ครูได้รับรางวัลหรือผลงานทางวิชาการที่สูงขึ้น					
29	ครูมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้บริหาร และครู					
30	ครูเข้ารับการอบรมนวัตกรรมและเทคโนโลยี					
บุคลิกภาพ						
31	ครูเป็นคนร่าเริง มีอารมณ์ขันเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ง่าย					
32	ครูเป็นคนกระตือรือร้นในการทำงานและเตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอ					
33	ครูสุภาพอ่อนโยนกับเพื่อนร่วมงานและนักเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
34	ครูเป็นคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
35	ครูให้เกียรติเพื่อนร่วมงานและนักเรียนอยู่เสมอ					
ปัจจัยลักษณะผู้เรียน						
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์						
36	นักเรียนมีการพัฒนาตนเองและใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา					
37	นักเรียนมีพฤติกรรมแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ					
38	นักเรียนมีพฤติกรรมต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น					
39	นักเรียนขยันขันแข็ง มีความเพียรต่อสิ่งท้าทายจนนำไปสู่ความสำเร็จ					
40	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
เจตคติต่อการเรียน						
41	นักเรียนรู้สึกชอบเมื่อครูจัดกิจกรรมเรียนการสอน					
42	นักเรียนแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจต่อผลงานที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้					
43	นักเรียนแสดงความรู้สึกชอบเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู					
44	นักเรียนแสดงความรู้สึกเชิงบวกในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู					
45	นักเรียนแสดงความรู้สึกมีความสุขต่อการจัดกิจกรรมเรียนการสอนจากครู					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ตามความเห็นของท่านเพียงช่องเดียว โดยกำหนดระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0						
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
46	ผู้เรียนสามารถอธิบายองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน					
47	ผู้เรียนสามารถแยกแยะหรือจำแนกองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน					
48	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามค่านิยม					
49	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายของสถานศึกษา					
50	ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
ผู้เรียนรู้						
51	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้					
52	ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง					
53	ผู้เรียนเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง					
54	ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและความรู้ในการป้องกันตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
55	ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง					
ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม						
56	ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง					
57	ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ					
58	ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง					
59	ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					
60	ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้ที่มีเพื่อต่อยอดพัฒนานวัตกรรมได้					
พลเมืองที่เข้มแข็ง						
61	ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึกต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
62	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
63	ผู้เรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นตามสิทธิของตนเอง รวมทั้งรู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น					
64	ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของไทย					
65	ผู้เรียนมีจิตอาสา ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ง

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/1838

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

เนื่องด้วย นายวิสูตร เดชเมือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอรียวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวเพชรณภัค นามแสงผา และนางปิยะรัตน์ พลอยเจริญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้นายวิสูตร เดชเมือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 090 149 3783

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/1839 วันที่ 11 กรกฎาคม 2565
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายวิสูตร เดชเมือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และอาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 090 149 3783

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้นายวิสูตร เดชเมือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1843

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

เนื่องด้วย นายวิสูตร เดชเมือง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กับ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนสิงหาคม 2565 ถึงเดือนตุลาคม 2565 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จันตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 090 149 3783

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 291/2565E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นาย วิสูตร เดชเมือง

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 27 กรกฎาคม 2565
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 27 กรกฎาคม 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 27 กรกฎาคม 2565
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 27 กรกฎาคม 2565

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

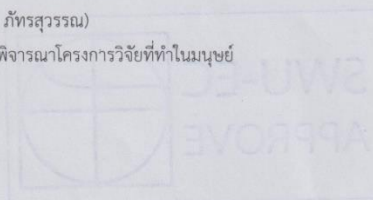
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-291/2565

วันที่ให้การรับรอง : 27/07/2565

วันหมดอายุใบรับรอง : 27/07/2566

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขออนแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 291/2565E

เรียน นาย วิสูตร เดชเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-291/2565

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครู และปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 291/2565E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number	SWUEC/E/G-291/2565
Date of Approval	27 กรกฎาคม 2565 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration	27 กรกฎาคม 2566
Continuing Review	ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 27 กรกฎาคม 2566)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ใคร่ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-291/2565) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ประวัติผู้เขียน

